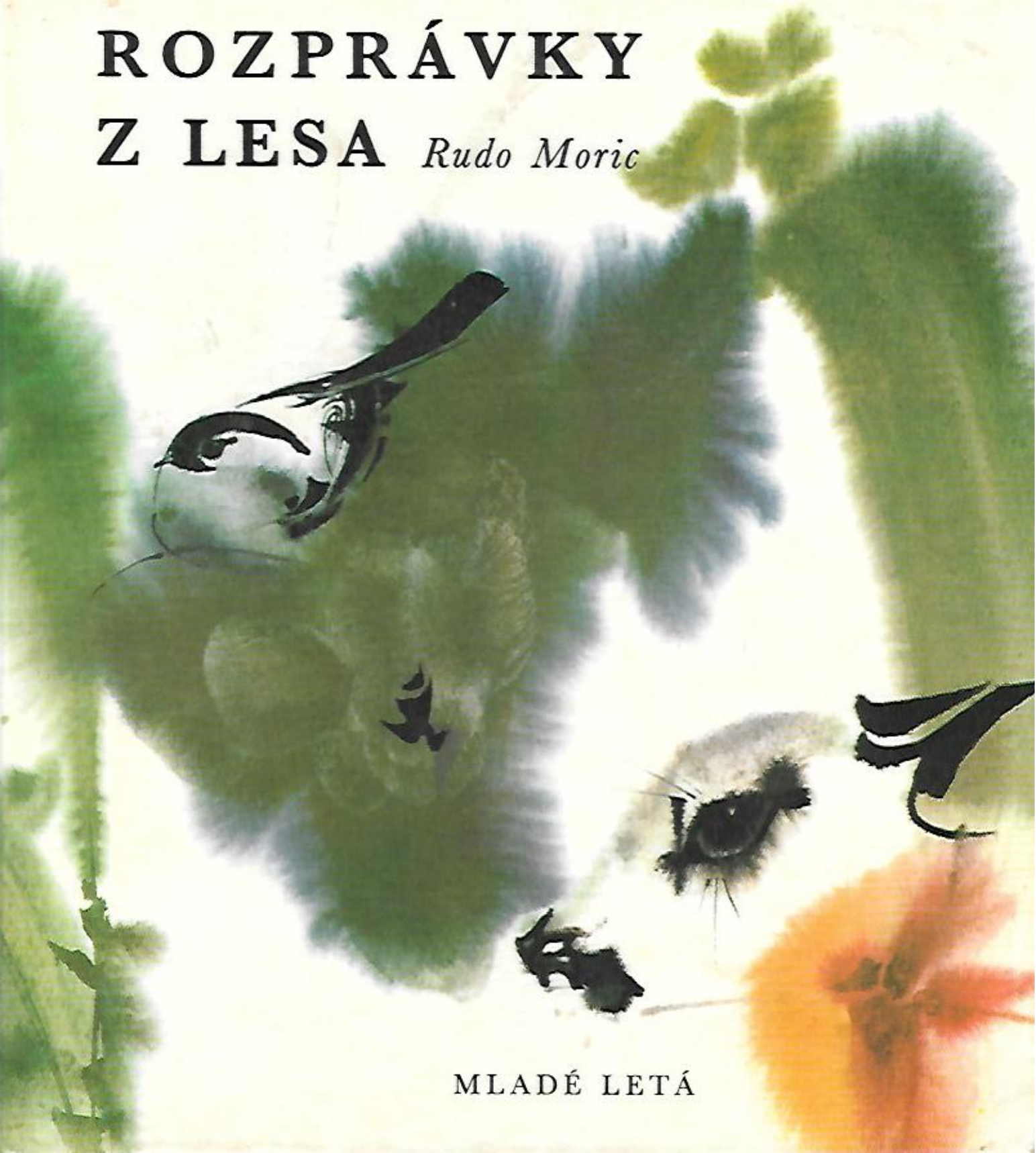

ROZPRÁVKY Z LESA *Rudo Moric*

MLADÉ LETÁ

Srnka

**s červenými
hviezdčkami**

Na svet prišla Hviezdička

Keby ste chceli ísť na tie miesta, kde sa toto stalo, tak vám prezradím: Je to tak ďaleko, že zhrdzavená tabuľa OHEŇ KLÁŠT ZAKÁZANÉ je tu celkom zbytočná. Človiečika tu sotvakedy uvidíš.

A tu, hlboko-prehlboko v dubovej hore, sa narodilo srnčiatko.

Sem sa utiahla srnka Štíhlonôžka, lebo chcela byť celkom sama. Pod prastarým hrčovitým dubom s korunou, ktorá sa podobala veľkému netopierovi s rozťahnutými krídlami, si našla machové ležisko a ustato sa naň položila. Voňalo korenistým pachom tlejúceho lístia i jarnými hubami. Cez netopieriú korunu duba hľadelo na ňu zapadajúce slnko, potom figliarsky rožtek mesiaca. A ešte raz slniečko, a ešte raz mesiacik. A keď sa slnko po tretí raz sklonilo k západu, vykročila Štíhlonôžka spoza riedkeho kriačika — a už nebola sama.

Na tenulinkých nôžkach sa tuckavým krokom poberalo za ňou utešené srnčiatko. Drobná srnka s dlhými uškami, ešte dlhšími nohami, po celom tele pofrkaná hviezdičkami. Predstavte si tú krásu: červenkastý kožuštek a na ňom samá hviezdička! A tie oči! Veľké, plaché, prvý raz poznávajúce svet!

„Pod, pod, Hviezdička!“ volala mama Štíhlonôžka srnčiatko. Hviezdičkou ho pomenovala preto, lebo na kožušku malo viac hviezdičiek ako iné srňatá.

A keď srnka len stála a bojazlivo sa obzerala, podišla k nej a povzbudivo jej oblizla zamatový ňufáčik. Akoby chcela povedať: „Neboj sa, hlupáčik, predsa je tu s tebou mama!“

Srnka porozumela a pobrala sa dolu briežkom.

Za mamou, za mamou!

Nôžky sa jej ešte chveli, neisto kráčali pomedzi chrastinu.

Vtom čosi zašuchotalo, zatrepotalo krídlami. Srňa div nepadlo od ľaku. Ale Štíhlonôžka povedala: „Neboj sa, Hviezdička, to je sojka Klebetnica.“

Naozaj to bola sojka Klebetnica. Letela ku kraju lesa, a kade letela, všade vykrikovala: „Počúvajte novinu!... Počúvajte novinúúú!“

A všetky zvieratá i vtáky stíchli, zastali a počúvali.

O chvíľu každý v prastarom dubovom lese vedel, že srnke Štíhlonôžke sa narodilo srnčiatko.

Dozvedel sa to jeleň Paroháč,

aj divá sviňa Chro-chro,

aj líška Falošnica,

aj jazvec Lenivec,

aj doktor ďateľ Červenočiapočka,

aj veverička Ryšavka,

aj jastrab Ostrodriap,

aj krahulec Krivozobák.

Čo kto na to povedal?

Keď sojka Klebetnica zaškriekala nad hlavou jeleňovi Paroháčovi, hrdo zdvihol lykom obalené parožie a zatrúbil: „Aj tak nebude mať väčšie parohy ako ja!“

„Krehk, krehk... to veru nie, to veru nie!“ zaškriekala Klebetnica a švihla ďalej.

Sviňa Chro-chro sa práve váľala v kališti. Ani sa neprestala váľať, len zakrochkala: „Dajsamisvete, ja budem mať desať prasiatok, nie jedno!“

„Reeč, reeč... to je isté, to je isté!“ škreklavo prisvedčila sojka a rýchlejšie zamávala krídlami s modrobielymi brčkami.

Líška Falošnica nepovedala jediné slovo, len sa labužnícky oblizla.

Ani jazvec Lenivec nič nepovedal, ale ten sa ani neoblizol, ba ani len neotvoril očka.

Sojka Klebetnica Lenivca dobre pozná, ani nečakala, že sa ozve. Na neďalekom strome počula klepot, zamierila ta. Doktor ďateľ dobal, dobal, preklepával, len sa mu tak mihala červená čiapočka. Keď počul novinu, neprestal preklepávať chorý strom a zavolať: „Nemám čas, nemám čas!“

O to zhovorčivejšia bola veverička Ryšavka. Práve sušila huby a otázky nemali konca-kraja. Aké je to srnčiatko? Nemá

jedno ucho biele a druhé červené? A nôžky pekne kladie, nešmatle? A prečo sa volá Hviezdička? To bolo čosi pre sojku Klebetnicu! Keď už povedala všetko, čo vedela, ba aj čo nevedela, pobrala sa ďalej.

„Keď zase budem niečo vedieť, k tebe, Ryšavka, prídem prvej.“

„Len príď, Klebetnica, smutno mi je samej.“

K hniezdu jastraba Ostrodriapa sa sojka veľmi nepribližovala. Čo ak má mrcha náladu, alebo je hladný? Možno by Ryšavke nedoniesla už ani jednu novinu. Len zďaleka ohlásila, čo vedela.

Ostrodriap mal naozaj psiu náladu a navyše bol hladný ako vlk. Zlostne sekal zobákom a z očí metal blesky.

„Kde je to srňa, sem s ním!“ zvolal a zamával širokými krídlami. Ostal však sedieť na konári.

No sojke Klebetnici stačilo, že raz rozťahol krídla, letela preč ako divá. Čo najďalej, čo najďalej od tohto zlostníka! A tak sa dostala až k neporiadnemu krahulčíemu hniezdu. Ani tu sa necítila bezpečná, len oznámila, čo bolo treba, a už jej nebolo.

Nečakala na odpoveď, ba ani isto nevedela, či v hniezde niekto bol. Veď sa len nevystaví nebezpečenstvu pre dajaké srnča, aj keby malo celý milión hviezdičiek!

Musím sa mu pozrieť na kožuch

Sojka Klebetnica už bola ďaleko, ale líška Falošnica sa ešte stále oblizovala.

„Dobre, že to viem!“ zahundrala si pod dlhé fúziská, odrazu sa zvrtila a hybaj dolu úžľabinou. Srst mala obrandanú, miestami ešte hrdzavú, zimnú, zväčša však už riedku letnú, popolavú. Pred niekoľkými dňami si zimnú vyšklbala, aby vystlala brloh svojim trom mláďatkám. Sú ešte neveľké ako hrudky, starostí však s nimi má vyše hlavy. Ustavične šantia, vystrájajú, čerti ušatí, najradšej by sa len na slniečku naháňali. Stále treba na ne dávať pozor. A pritom ich kŕmiť, hladošov.

Aj teraz sa Falošnica vybrala na lov.

Ale už sa pridlho poneviera, mala by sa vrátiť a nazrieť do brlohu, čo robia tie nezbedníčence. Lebo nešťastie nechodí len po dolinách! Nejaký zbojník naďabí na zatúlané líšťa — a je po chúďati!

„Pozriem sa na ne a potom skočím na druhú stranu!“

Tam za hrebeňom má čosi vyhliadnuté...

Brloh Falošnice je starostlivo schovaný pod koreňmi vysokánskeho smreka. Okolo rastie malinčie a vrbica. Kto sa tu nevyzná, ťažko ho nájde.

Falošnica sem však trafi aj so zažmúrenými očami, aj so

zapchatým ňufákom. Ešte kúsok úžľabinou, potom ostro doprava cez ohnivo zakvitnutú vrbicu a husté malinčie — a už je tam.

„Mama!... Mama!... Mama!...“

Rozihrané líšťatá ju vítajú pred brlohom. Vešajú sa na ňu ako kliešte.

„Čo nie ste dnuká!“ zlostí sa líška. „Ešte vás dáky parom uchyť!“

„Čo si nám doniesla, mamááá? Čo si nám donieslááá?“ domrzajú líšťatá.

„Nič, keď ste takí pochabí čerti!“

„Nič...?“

Zaraz zosmutneli, až Falošnici stislo srdce.

„No, no... Prišla som sa len pozrieť, čo vystrájate, a hneď idem. Sypte sa dovnútra, koho prichytím vonku, figu borovú dostane!“ nasilu sprísnila hlas.

Líšťatá sa neochotne vtiahli do brlohu. No len na kraj. Oči im svietia z tmy ako lampášiky, mohli by robiť dopravné značky na lesných chodníkoch. Prečo tá mama stojí, čo už niečo nenesiééé! Také sme hladnéééé! Ktorési aj jazyk vyplazilo od zlostnej samopaše.

„Hneď sa vrátim, jedna laba tu, druhá tam!“ povedala Falošnica a na postrašenie nezbedníkov zašvihla chvostom. Lahkým behom sa dala nahor. Treba jej prebehnúť za hrebeň, tam na druhej strane onehdy videla mladého ušiaka. Teraz ho zdrme za ušiská, sopliaka.

Naozaj šla na isté! Keď prešla lysým hrebeňom, predĺžila

krok, priľahla k zemi, bežala opatrnejšie. Victor bol priaznivý, onedlho pocítila ostrý zajačí pach.

Ušiak bol sprostučký zelenáč. Keď ho dochytila, práve bezstarostne hopkal, ušami i chvostíkom natriasal, sem-tam odšklbol chĺpok zajačej ďatelinky. Vôbec netušil, koho má za pätami. A tak vlastne ani nezbadal, ako ho líška lapila.

Falošnica sa v dobrej nálade vracala k brlohu. Defúrence si pochutia na krehkom mäsku, ešte aj na ráno ostane.

A vtedy jej znova prišla na um sojka Klebetnica a jej novina.

„Dobre, že to viem! Dobre, že to viem!“

Vraj Hviezdička, haha!

Porátam ti tie hviezdičky, veď uvidíš, hahaha!

Pozriem sa ti na kožuch, trochu ti ho poštepím!

Srňacie mäsko je hotová maškrtka!

Ako tak šla zahútaná, opantaná dráždivými myšlienkami, odrazu jej do ňufáka udrel akýsi pach.

Zastala, vetrila.

Podľa pachu nepozná, čo to môže byť, ale o to väčšmi to dráždi — a nielen ňufák! Falošnica cíti, ako sa jej pení krv.

Položila ušiaka pod malú briezku a skočila za pachom. Šla opatrne, ani najtenšia halúzka pod ňou nepukla. Pach ju ťahal cez malú čistinku a ďalej do húštiny.

Už je to tu!

No nemá to kožuch, iba perie!

Na hniezde v kroví sedí vták. Ani malý, ani veľký. Sedí a drieme. Falošnica je sklamaná, čože taký vták-neborák.

Dva hlty a je po ňom. Ale už to v nej vrie, vták-nevták, oči sú zapichnuté do hniezda, uši počúvajú každý šelest, nohy sa premenili na struny.

Skok — a v lelečom hniezde sa zabeleli dve rozohriate vajíčka.

Toto nič predsa neponesie Falošnica do brloha! Hneď tu to zbodne. A vajíčka tiež škoda nechať!

Potom sa vrátila po ušiaka, a kým šla k brlohu, ustavične myslela na sŕňa Hviezdičku. To by bolo, keby bola natrafila naň, a nie na hlúpe vtáča! Keď zastala pred brlohom, nahlas vyštekla: „Porátam mu hviezdičky, porátam!“ A hľadela tým smerom, odkiaľ priletela sojka Klebetnica s novinou. Práve sa tam vynáral mesiac.

Jastrab Ostrodriap má boľavý pazúr

Už dávno nebol jastrab Ostrodriap taký mrzutý ako po tieto dni. Nič sa mu nedarilo, nič poriadneho neulovil. Ba naopak, skoro prišiel o prostredný pazúr na pravej nohe.

A ktovie, či oň ešte nepríde!

Bola to taká hlúposť. Zbadal lasicu a vrhol sa za ňou. Ale lasica bola vrtká a aj diery mala neďaleko. Ako na ňu strmhlav zletel, spišťala a fuk do diery. Keď Ostrodriap dorazil k zemi, zastihol už len zadné laby s chvostom. Nasrdil sa ako ešte nikdy: Ty lasičia potvora, neujdeš mi! A zaťal pazúry, že ju predsa ulapí. Namiesto lasice však zaťal do tvrdého kameňa a div si pazúr nevylomil. Hrozne to zaboľelo a Ostrodriapa to ešte väčšmi rozzúrilo. Pazúrmí zatínal do zeme, zakriveným zobákom kľuval do kameňa. Ako to, že si lasica dovolila uvrznúť jemu, všemocnému jastrabovi Ostrodriapovi? To si nedovolia ani väčšie zvieratá! A pritom ešte príde o pazúr! Možno ho má zlomený, možno úplne zlezie a ostane mu len bezbranný pahýľ! A viete si vôbec predstaviť poriadneho jastraba bez pazúra? Veď zobák a pazúry, to sú jeho zbrane, jeho všetko! Ešte ostane na posmech a bude sa musieť živiť — bŕŕ — čučoriedkami a malinami!

Takto rozlútostený Ostrodriap počul novinu o srnke Hviezdičke.

Srnča sa dá uloviť aj s boľavým pazúrom. Je ešte sprosté, nie ako prefikaná lasica. A potom to mäsko! Hotový liek na boľacky! Kedysi mu stará mať rozprávala takú rozprávku, v ktorej sa chorý jastrabí kráľ liečil mladou srňacinou. A nielen vyzdravel, ale aj omladol. A Ostrodriap už veru nie je mladý!

A ešte niečo: Musí vyskúšať, či je aj s boľavým pazúrom ešte jastrab, ako sa patrí, či ostal ozajstným jastrabom. Bojovníkom Ostrodriapom!

A príležitosť je tu!
Srnka Hviezdička!

„Kde je to srňa, sem s ním!“ zacvakal Ostrodriap zobákom, až všetko živé naokolo od ľaku strplo.

Potom sa nahneval sám na seba: „Ach, ja jastrabí trubiroh, mal som sa tej klebetnice spýtať, kde sa túla Štíhlonôžka s tým svojím sopliakom!“ Najradšej by sa dobol do hlúpej hlavy.

„Nič to, nájdem ich, nech sa robí, čo chce...!“ rozhodol sa Ostrodriap.

A keď sa rozhodol, pocítil v krídlach akúsi triašku. Roztiahol ich, zamával nimi, až povetrie zasvišťalo, lež triaška neprestala. Ako keby ho čosi nutkalo: „Vyleť, vyleť, hľadaj to srnča!“

Znova roztiahol krídla, teraz ich však nestiahol k telu, lež vyletel. Nabral výšku a začal krúžiť. Najprv okolo hniezda, potom robil stále väčšie a väčšie kruhy. A veľké očiská mal upreté k zemi. Prepaľoval nimi každú čistinku, ba i tú najmenšiu štrbinku v zelenom poraste.

Dávaj si pozor, Hviezdička!

Srnka sa čoraz väčšmi tešila, že je na svete. Nôžky jej pevneli, už sa tak nechveli, mohla si aj poskočiť od radosti. Očami a čiernym ňufáčikom ohmatávala všetko, s čím sa prvý raz stretla.

A mama Štíhlonôžka ju vodila krížom-krážom po lese. Zaviedla ju do dolinky so spievajúcim potôčikom, tu budeme píjať vodu, Hviezdička, povodila ju húštinou, v ktorej sa červeneli voňavé jahody, poukazovala jej huby, vtáacie hniezda, voňavé byliny. Upozorňovala: Toto je dobré, toto nie!

Len čistinám a holým miestam sa vyhýbala, hoci Hviezdičku veľmi lákali.

Srnčiatko gúľalo veľkými očami a krútilo ňufáčikom. Koľko krásnych vecí je na svete! Všetko, všetko chcelo skúsiť, ochutnať, poznať, preto všetko bralo do papuľky.

Ako tak raz tiahli s mamou Štíhlonôžkou lesom, prišli na vlhkejšie miesta. Štíhlonôžka si pokojne vykračuje, Hviezdička každú chvíľu nepokojne odskakuje od mamy, raz na tú, raz na onú stranu. Raz ju predbehne, inokedy zase zaostane, lebo srnka nedokáže kráčať tak pokojne ako mama.

Aj teraz poriadne predbehla Štíhlonôžku — a odrazu čo vidí!

Na nízkej halúzke sedí krakľa. Takého utešeného vtáka ešte nevidela! Chrbát má čiernohnedý, letky tiež také, ibaže olemované modrým okrajom, chvost tmavomodrý, zobák ako uhoľ, nohy žltkasté. Hviezdičke sa až dych zatajil od toľkej krásy. Srnka zastane a istí. A vtedy zbadá, že aj krakľa na čosi striehne. Hnedými granátikmi pozorne hľadí na zem.

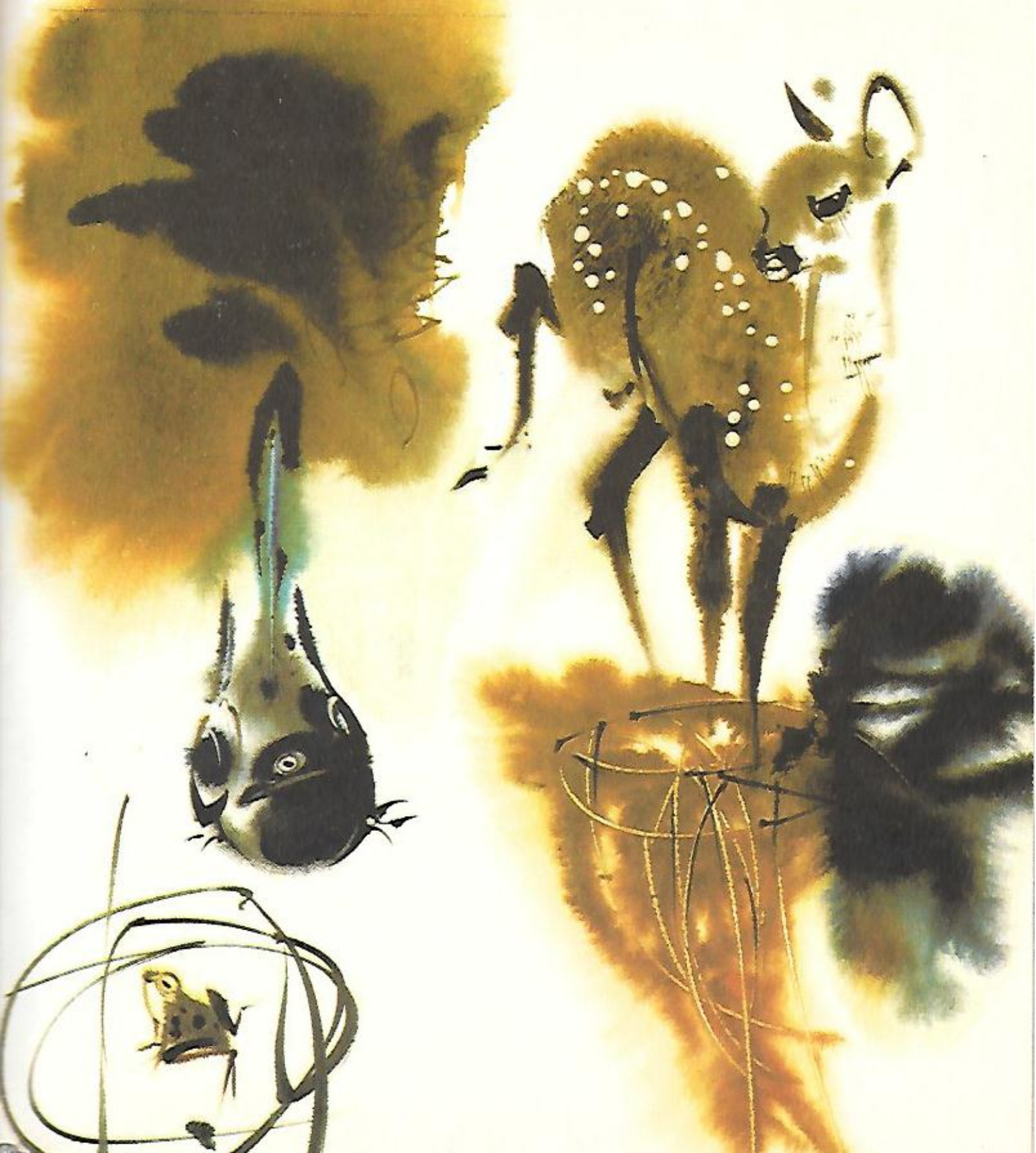
A už je to tu!

Barnavá žabka urobí veľký skok. A krakľa za žabkou. Hviezdička za krakľou. Žabka sa zase schovala a krakľa sedí a čaká. Srnka sa rozkročila a čaká na krakľu. Žabka zase hop, aj krakľa sa pohne, srnka hybaj za ňou. A opäť všetko stojí a zase sa hýbe, je to utešená hra, aspoň Hviezdičke sa zdá, že je to najutešenejšia a najveselšia hra. Odrazu žabka poskočila bližšie ku krakli, krakľa bleskurýchle zlietla a chytila žabku do čierneho zobáka. Potom frír — odletela.

Srnka zosmutnela. Prečo krakľa uchytila žabku? Prečo pokazila takú krásnu hru? Vôbec nechápala, že krakľa sa živí aj žabami.

Zlá krakľa! Mrzká krakľa! Uchytila si žabku pre seba, aby sa Hviezdička nemohla poihrať.

Srnčiatko sa však dlho nemrzelo. Bolo rozihrané, nuž poskakovalo ďalej. Aj bez žabky, aj bez krakle. Raz poskočili dlhé uši, raz zase chvostík s bielym zrkadielkom. Hop, hop... hop, hop! A tak poskakovalo, až sa dostalo k hustým kríkom. Poohýňané halúzky a na nich veľké listy. Ale nielen listy — aj bobule. Niektoré ešte zelené, iné červenkasté. Keď sú také rozmanité, musia byť aj dobré. A rozihrané srňa chmatlo

stonku s celým strapcom bobulí do papuľky. Aj zelené, aj červenkasté. Ochutná všetky odrazu.

Ale ako chytro chňapla srnka po plodoch, tak chytro ich vyplúvala. Tffíí, tffíí, tffíí...! Nie že by boli zlé, ale do jazyka sa jej zabodli desiatky ihličiek.

Naľakalo sa srňa a zapišťalo: „Kiááá... ki... ki... kiááá!“

Štíhlonôžka pribehla celá vyľakaná: „Čo sa stalo, Hviezdička?“

„Popichalo ma, popichalo ma, joj, celý jazyk ma páli!“

„Čo ťa popichalo, dcérenka?“

„Aha, toto! Chcela som skúsiť, aké to je, a popichalo ma!“

Srnčia mama sa zasmiala: „Pravdaže, černice! Tie majú aj pichliače! Netreba hneď všetko ochutnávať, Hviezdička!“

„Ale keď ja chcem vedieť, aké to je!“

„Nuž keď chceš, tak teraz vieš.“

„Ale jazyk mi horí, mama. Mám ho samý pichliač.“

„Vyplaz jazyk!“ ulútilo sa Štíhlonôžke zvedavej Hviezdičky. A povyťahovala všetky pichliače, čo zostali v jazyku. Bolo ich neúrekom.

Potom ukázala Hviezdičke, ako treba obrať černice. Ale najlepšie sú čierne, sladké, až keď dozrejú, a pozor na pichliače!

„Na všeličo si musíš dávať pozor, na všeličo!“

Na čistinu nesvieti len slnko

Už som spomínal, že Štíhlonôžka vodila Hviezdičku po celej hore, len čistinám a holým miestam sa vyhýbala.

A práve tieto miesta lákali najviac. Na čistiny krásne svieti slniečko. Na čistinách poletujú pestrofarebné motýle, na čistinách je toľko všelijakých kvietkov!

„Poďme ta, mama,“ žobronilo srnča, keď sa dostali blízko holých miest, ktoré presvitali pomedzi stromy.

„Poďme chytré preč, Hviezdička! Čo najďalej od čistín!“ vravela vždy Štíhlonôžka.

„Ale prečo? Prečo, keď je tam tak krásne?“

„Si ešte taká slabá, dcérka,“ odpovedala Štíhlonôžka.

Hviezdička nerozumela.

„Si ešte slabá a toľko nebezpečenstiev striehne na teba! Na holých miestach ťa dravce zďaleka zbadajú — a potom, beda ti!“

Ale srnka neverila maminým slovám. Ona sa chce popreháňať na slniečku, medzi kvetmi, chce naháňať motýle. Preto neprestala domrzáť mamu Štíhlonôžku: „Aspoň na chvíľočku, aspoň na chvíľilinku!“

Štíhlonôžka však bola neoblomná. V tomto jedinom bola

ako kameň. „Keď zmocnieš, aj čistiny budú tvoje, celý les bude tvoj, teraz sa musíš mať na pozore!“

O čo však bola neoblomnejšia Štíhlonôžka, o to väčšmi v srnke rástla túžba a zvedavosť.

„Musím sa ta dostať, musím sa ta dostať!“

Onedlho sa naskytla príležitosť. Ba vari to bolo hneď na druhý deň.

Štíhlonôžka v najväčšej páli zaľahla neďaleko čistiny. Bolo to sýtozelené miesto s príjemným tieňom. Keď sa slnko skloní nižšie nad vrcholce stromov, rovno tu sa môžu popásť.

Štíhlonôžka driemala, Hviezdička ležala neďaleko. Nechcelo sa jej spať, strihala ušami a obzerala sa okolo seba, čo by vyviedla. Mama zaspala a jej bola hrozne dlhá chvíľa. Vstala a začala sa tárať. Ťufákom vyvracala plávky, rýdziky a mlieče, zachádzala čoraz ďalej a ďalej. Prišla na kraj lesa — a tu dávno vytúžená čistina! Nebola veľká, ale z prítmnia lesa sa zdala aj zlatá, aj strieborná, aj medená, taká vábna, zaliata slnečnými lúčmi, plná bzukotu hmyzu a všelijakých farieb. Najkrajšia čistina, akú kedy videla! Neodolala, hoci jej prišli na um mamine slová. Túžba dostať sa ta bola silnejšia ako výstraha. Nesmelo išla. Počula, ako jej tlkoce srdiečko, no nezastala, kým sa nenašla na holom mieste. Slnko ju mäkkou dlaňou pohladilo po ostrom chrbte, posiatom štedro hviezdičkami, a to bolo veľmi príjemné. Pred nosom jej zabzučal čmeliak, akoby chcel povedať: Neopováž

sa ďalej, chůďa! Ale srnča práve čmeliakovi navzdory poskočilo a rozbehlo sa doprostred lúky. Tam sa naháňali tri belásky a ono ich chcelo rozohnať. Čo sa majú naháňať, keď sa s ním nehrajú! Belásky sa rozpřchli a schovali do trávy. Srňatko vysoko zdvihlo hlavu, aby ich znovu objavilo.

Vtedy už na kraji lesa stála Štíhlonôžka. Čosi jej nedalo pokojne spať, strhla sa, a keď nevidela pri sebe Hviezdičku, ponáhľala sa ju nájsť.

„Hviezdička!“ zvolala prísne, len čo uvidela srnku uprostred lúky. Vtom jej stuhla krv v žilách. Vysoko na belasom nebi zazrela plachtiteľ veľkého vtáka.

Jastrab!

Srňa ešte stálo uprostred čistiny, akoby nepočulo volanie.

Hlava s odstavajúcimi ušami, čiernym zamatovým ňufákom a veľkými očami sa jastrabovi zdala neobyčajne krásna. Už nekrúžil, už nehybne visel v povetrí na jednom mieste.

„Chytré, chytré, Hviezdička! Zle je!“ volala zdesene Štíhlonôžka.

Jastrab pritiahol letky a jeho telo začalo padať ani kameň. Rýchlo, rýchlo padalo, už to nebola malá bodka, zväčšovalo sa chytrejšie, ako bude srnka stačiť prebehnúť do lesa. Keď to Štíhlonôžka videla, vrhla sa k Hviezdičke. Musí byť pri nej

skôr ako jastrab! Musí si Hviezdičku ochrániť vlastným telom!

Musí! Musí!

Aj ju zakryla. Keď sŕňatko zbadalo nebezpečenstvo, stratilo vládu, sily ho opustili a len sa prikrčilo do trávy. Štíhlonôžka sa vrhla naň, ľahla si na chrbát pripravená odraziť útok a čakala jastraba. Keď dopadol, virgla prednými nohami a tvrdo ho zasiahla. Jastraba odhodilo, hneď sa však postavil, opito sa otriasol. Štíhlonôžka ho ihneď poznala.

Ostrodriap!

Rozzúrený mával krídlami a sekal zobákom. Už niekoľko dní sledí za srňatom, robí si naň chuť, a keď ho už má, takáto prekážka!

Začal sa veľký boj. Taký veľký, že ešte aj slnko si od zvedavosti a vzrušenia sadlo na vrcholec prastarej jedle a pozeralo, ako sa to skončí.

Prv ako sa Ostrodriap stačil znova vrhnúť na srnu, vyskočila a poď rovno raticami do neho. Nemyslela na to, čo sa stane, ak sa ocitne blízko toho hrozne zahnutého zobáka, na seba vôbec nemyslela, len jedno jej napĺňa hlavu i srdce: Nesmie ublížiť Hviezdičke! Nesmie!

A cítila sa neobyčajne silná.

Ostrodriap ju začiahol krídlom po ňufáku. Bol to ostrý a bolestivý úder, ale Štíhlonôžka ho vydržala, aj keď ňufák je neobyčajne citlivé miesto. Raticami dorážala na jastraba, a teraz si už dávala pozor, aby ju nezasiahol zobákom alebo pazúrmí. A uprostred boja zvolala na Hviezdičku: „Uteč do lesa, prídem za tebou!“

Hviezdička sa celá vystrašená zdvihla a utiekla. Keď Ostrodriap videl, že mláďa nedostane, ešte väčšmi sa rozzúrila a podarilo sa mu klovnúť Štíhlonôžku do nohy, až jej krv vystrekla. Joj, to bol úder, Štíhlonôžke sa zatmilo v očiach. Ešte dobre, že Ostrodriap sa hneď zdvihol na krídla. Vedel: so starou si neporadí, ešte k tomu s tým boľavým pazúriskom.

Až keď Štíhlonôžka ostala sama uprostred čistiny, uvedomila si, ako prudko ju bolí doráňaná noha. Obchádzali ju mrákoty. Odkrivala do lesa, kde ju čakala učupená a roz-

trasená Hviezdička. Štíhlonôžka nepovedala srnke ani slova. Vyčerpaná si ľahla a chvíľu oddychovala. Potom si začala vylizovať bolestivú ranu. Srnča ako omráčené hľadelo na červenú krv a na roztrhnutú kožu. Potom sa vrhlo k mame Štíhlonôžke: „Mama, mamulienka, už nikdy nepôjdem na čistinu! Už nikdy, nikdy, mamulienka!“

Štíhlonôžka ho pohladila nežným pohľadom a ďalej si ošetrovala nohu. Len toľko povedala: „Si ty ešte hlúpučká, Hviezdička moja!“

Povedala to ticho, veľmi ticho, pomedzi bolesťou zaseknuté zuby.

Nepriateľ striehne všade

Od tých čias, ako Ostrodriap zaútočil na Hviezdičku, dávalo si srnčiatko veľký pozor. Kedykoľvek si predstavilo rútiaceho sa jastraba, srdce sa mu začalo zvierat v hrudi. Ešte aj zo spánku sa strhávalo od strašných snov.

Vyhýbalo sa miestam, kde by ho bolo zďaleka vidieť, ale ani v najhustejšom lese neodbiehalo od mamy Štíhlonôžky.

Keď sa pozrelo na maminu ranenú nohu, vždy sa mu tisli slzy do očí.

„Veľmi ťa bolí, mama?“

„Nie, Hviezdička, nie veľmi, skoro nič.“

A Štíhlonôžka sa usilovala kráčať čo najrovnejšie. Aspoň chvíľu, kým ju pozoruje srnča.

„Ale prečo ten vták...“

„Jastrab Ostrodriap,“ povedala Štíhlonôžka, aby si mláďa dobre zapamätalo, s kým malo tú česť.

„Tak prečo ma ten jastrab Ostrodriap chcel uchytiť? A prečo ti poranil nohu?“

Bola to jedna z mnohých otázok, ktorými ju Hviezdička zasypávala a na ktoré chcela odpoveď.

„V lese je to už tak: slabší sa musí báť silnejšieho.“

„Ale ty si mocnejšia ako Ostrodriap, pravda, mama? Pred

tebou ušiel.“ A srnčiatko bolo v tejto chvíli nesmierne hrdé na svoju mamu.

„Chcel chytiť teba, nie mňa.“

„A veľmi je silný ten jastrab?“

„Silný a rýchly ako blesk.“

„A prečo my nikoho neprenasledujeme?“ vyzvedalo sa srnčiatko ďalej.

„Jastrab sa živí mäsom, preto loví slabších.“

„On nemá rád voňavú trávu?“

„Choď, ty hlúpučká! Od trávy by skapal,“ zasmiala sa Štíhlonôžka a na ukončenie rozhovoru dodala: „Zapamätaj si, nielen jastrab prenasleduje slabších pre vlastnú obživu. Krahulec, líška, kuna, a ešte mnoho menších, ktorí si na teba netrúfnu.“

„Krahulec... líška... kuna,“ opakovala srnka celá zmätená.

Teraz sa už držala stále blízko mamy, a to bolo dobre.

Lebo líška Falošnica je už niekoľko dní srnčiatku na stope. Ako tieň chodí za Štíhlonôžkou a Hviezdičkou, čaká, kedy sa srnka vzdialí od mamy. Potom stačí skok — a srňa bude jej! Už je pekné, naozaj je nahusto posiate hviezdičkami, iste bude mať chutné mäsko a chrumkavé kostičky.

Len keby na chvíľu odbehlo od matere, čo sa jej tak drží, šteňa jedno! Prečo Hviezdička neopúšťa matku ani na krok? Falošnica veru netušila, že Ostrodriap ju chcel predísť, ale zle sa mu povodilo. To teda nevedela, preto si čím ďalej zlostnejšie hundrala pod fúzy: „Prečo sa tak lepí na mater,

čo je to za mláďa!“ Lebo všetky mláďatá vystrájajú pestvú a všetky chcú hneď byť samostatné.

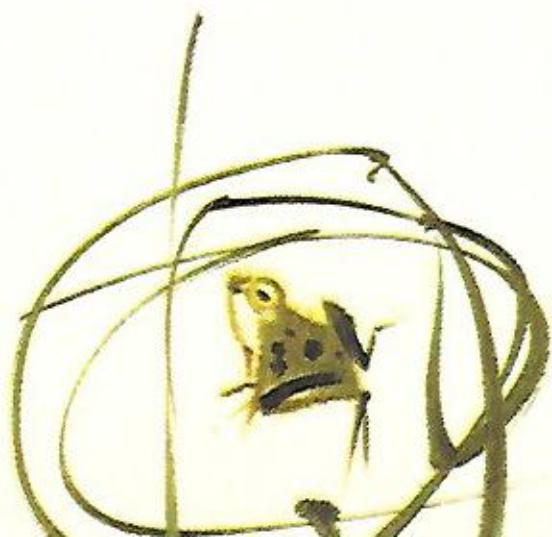
Čo deň bola Falošnica zlostnejšia a netrpezlivejšia. Musela sa bez úlovku vracaf do brlohu, kde ju čakala hladná háved. Nemohla prísť s prázdny m pyskom, preto napochytrala, čo jej prišlo pod zuby: či to bolo vtáča, či veverička, ba ani žabou nepohrdla. Ale čo to bolo pre hladné líšťatá! Preto ju stále viac a viac opúšťala trpezlivosť. Prikrádala sa čoraz bližšie k srne so srnčiatkom, jazyk mala vyplazený, dychčala od vzrušenia. Chvíľami sa jej zazdalo, že Hviezdička sa chystá rozbehnúť, a vtedy sa jej nohy menili na struny, len ju vy-mrštíť za srnkou — no srnka nebežala a ona musela sklamané čakať ďalej.

Bol to už tretí deň, čo takto sledila za nimi.

Pomaly sa chýlilo k večeru a Falošnica si zúfalo uvedo-movala, že zase sa vráti k deťom s dáky m ropuchami alebo drobným vtáčaťom. Sama cítila ukrutný hlad, lebo keď domov nosila tak málo, sama sa musela odriekať.

„Zase sa mám vrátiť s prázdny m pyskom?“

Nie, to nie! Dnes sa čosi musí stať!

Ako hviezdičky očerveneli

A veru sa čosi stalo!

Slnko sa už poriadne sklonilo k obzoru a Štíhlonôžka s Hviezdičkou sa začali podávať dolunižšie, bližšie k dolinke, kde je šťavnatá tráva a chladný potôčik. Napasú sa, napijú a pôjdu spať. Falošnica sa ako tieň plazila za nimi... Úzkostlivo dbala, aby sa nedostala do vetra, ktorý by jej pach zanesol k Štíhlonôžke. Všetko by pokazila. A to sa nesmie stať, lebo dnes sa už nemôže vrátiť do brlohu bez poriadneho kusa mäsa!

Štíhlonôžka sa neponáhľala, šetrila si poranenú nohu, a Hviezdička šla vedľa nej.

Zišli už celkom blízko k potoku a začali sa pásť.

Vtedy sa Falošnici zazdalo, že prišla jej chvíľa.

Štíhlonôžka zašla za husté malinčie, Hviezdička ostala na jej strane. Nesmie ďalej otáľať! Ak sa jej vydarí skok, srňa ani nepípne.

Hviezdička nič netušila, iba keď ju čosi ťažké prigniavilo k zemi. A už aj pocítila na šiji ostrú bolesť. Falošnici sa však skok predsa len nevydaril natoľko, ako si želala. Bol príkrátky, nedočiahla na najchúlostivejšie miesto. Stisk jej čelustí nebol smrteľný, Hviezdička vystrašene skríkla, a hneď

tu bola ostražitá mať. A Falošnica už aj pocítila tvrdosť jej ratic. A znova a znova. Musela pustiť srnčiatko a brániť sa. Veď Štíhlonôžka by ju celkom rozdupala. Ustavične doráža a tie jej krotké oči sa strašne zmenili. Už vôbec nie sú krotké, je v nich zlosť, odvaha i strach, a sú zlé, veľmi zlé.

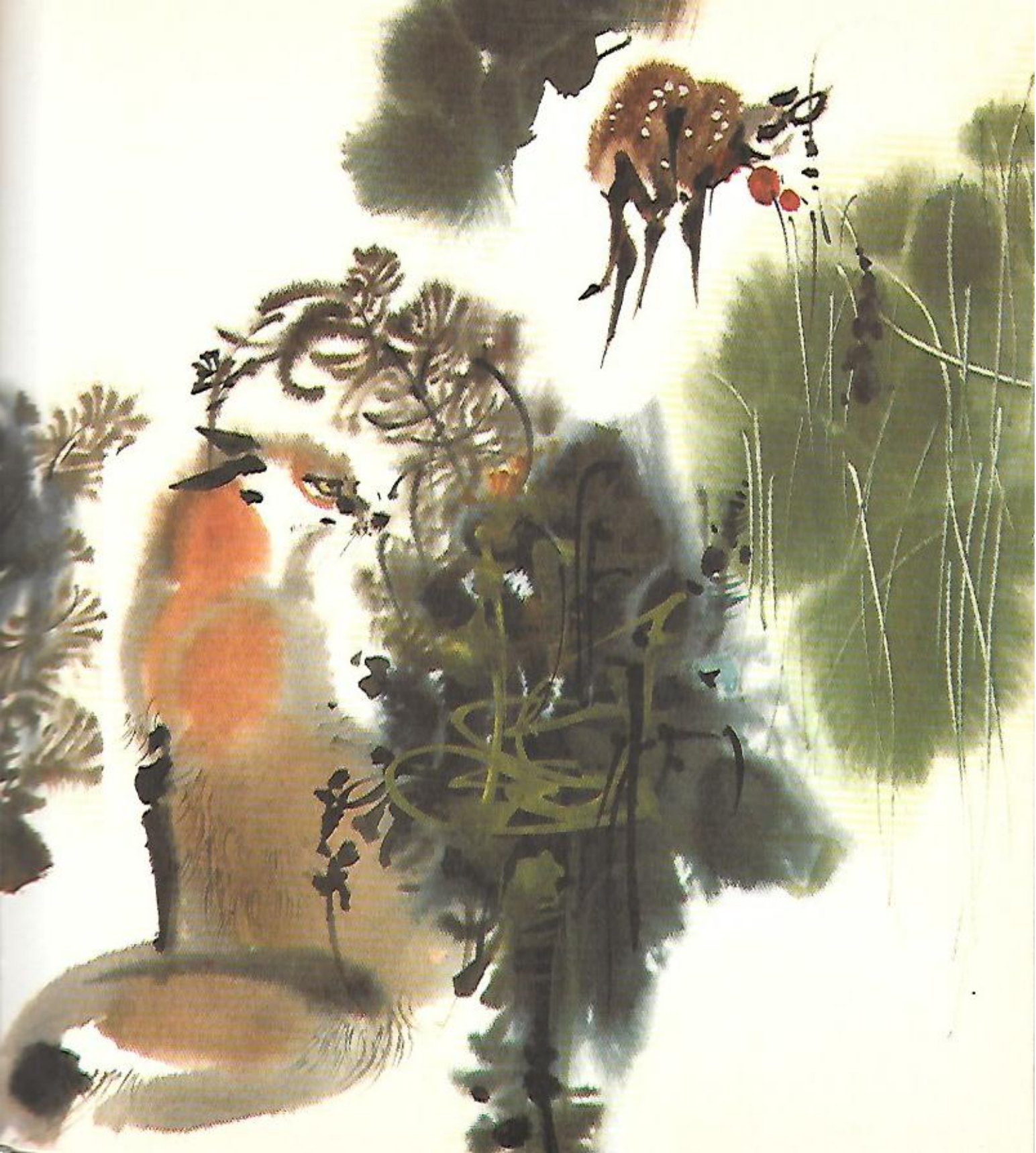
Ranené srnča sa po prvom úľaku odtiahlo pod malinový krík a ticho fíkalo. Mať neprestajne útočila na Falošnicu. Líška chvíľu ustupovala, uhýbala úderom, no keď videla, že srna neprestáva, vystriehla okamih, keď Štíhlonôžka sklonila hlavu — a skočila jej na šiju. Čo ak sa srna zľakne, odbehne od srnčata? Čo ak aspoň na okamih uskočí nabok? Potom by Falošnica mohla zdrapiť Hviezdičku a ujst!

Možno...

Ale Štíhlonôžka bojovala urputne, tak ako vedia bojovať matky o svoje maličké. Keď pocítila na šiji líščie trháky, tak privalila milú líšku, až jej vyrazilo dych. Štíhlonôžka dubasila, dubasila, div Falošnici neroztrhala celý kožuch. To už líška nevydržala. Horko-ťažko sa jej podarilo vyšmyknúť sa spod srnčích ratic — a hybaj, vzala nohy na plecيا.

V tej samej chvíli preletela nad týmto miestom sojka Klebetnica a zaraz rozkričala po tichnúcom lese novinu: „Počúvajte, počúvajte! Falošnica chcela ukradnúť Hviezdičku! Chcela ju ukradnúť, ale dostala poriadne na kožuch! Ledva sa vlečie!“

V lese bolo mnoho takých vtákov a zvieratiek, ktoré v duchu ďakovali Štíhlonôžke, že Falošnici naložila aj za ne.

Keď Štíhlonôžka Falošnicu na kuse zahнала a presvedčila sa, že sa už nevráti, vrátila sa k Hviezdičke.

„Čo ti je, Hviezdička moja? Ukáž, čo ti spravila tá zlodejská líška!“

Hviezdička stonala. Cítila, ako sa jej po celom tele rozlieva horúčosť.

„Bolí?“ pýtala sa Štíhlonôžka, keď obzerala mrzké rany po líščích trhákoch. Krv cícerkami tiekla z rán a farbila hviezdičky na červeno. Veru hviezdičky už neboli biele, lež červené. Krvavočervené.

Zlakla sa Štíhlonôžka. Rany na šiji, to sa môže zle skončiť! Ešte šťastie, že Falošnica nedoskočila a trhákmí nenašla tepnu. Ale aj takto to nevyzerá pekne! Veru nie!

Ihneď začala Hviezdičke liečiť rany. Vylízala ich, potom zotrela krv, ktorá do červena sfarbila hviezdičky. Ani tak však neboli čisto biele, lež ružové.

Hviezdičke sa uľavilo. Zdvihla hlavu a vtedy zbadala, že aj mama má krvavú šiju.

„Mama, aj teba uhryzla!“

„Uhryzla, ale to nič, len tebe sa nesmie nič stať!“

Potom povedala Hviezdičke, aby sa postavila na nôžky, ak môže. Pôjdu k potoku a tam si vymyjú rany. Hviezdička horko-ťažko vstala, nohy sa jej triasli ako v prvé dni po príchode na svet. Ale šla, mame neukázala, ako sa chveje. Tak prišli k potoku, ktorý si ustavične spieva svoju pesničku.

Štíhlonôžka vymyla rany Hviezdičke, aj chrbát s hviezdičkami poumývala. Hviezdičky už zase boli bielušké. Až potom si vyčistila vlastné boľáčky.

Voda hneď začala rany hojiť, lebo horská voda je vlastne živá voda. Len si všimnite, ako sa náhli a ako si vyspevuje.

Kukučia
rozprávka

Ako Kukučka zniesla svoje šieste vajíčko

V isté májové ráno sa zo svetlého brezového hájika, ktorému sa pri prideľovaní mien nijaké neušlo, ozývalo vytrvalé:

Kukuk... Kukuk... Kukuk...

A nad vrcholcami briezok i nad lúkou, čo sa trblietala kvapkami striebornej rosy, poletovala Kukučka. Odtiaľto sa na jeseň minulého roka vydala na dlhú cestu do teplej Afriky a pred niekoľkými dňami sa vrátila. Prvý raz v živote prekonala tú dlhú cestu a ešte ju cítila v krídlach, ale v tejto chvíli vôbec nemyslela na únavu, teraz čosi hľadala.

A samček Kukuk uprostred hájika len kuká a kuká.

Kukučka obletuje širočiznú lúku a pozorne načúva.

Aha, teraz!

Tam od potoka sa to ozvalo!

Cississ... cilip... cississ... cilip...

Jasne rozpoznala tento hlas v lesnom koncerte.

Ostro zakrúžila k potoku. Cississ, cilip znelo mocnejšie a zreteľnejšie.

Už je to tu. Zopár krivých, nad potok naklonených jelší. Ale tu už predsa bola, tu už položila do trasochvostieho hniezda vajíčko! No aspoň pozrie, či je tam, či sa mu nič ne-

stalo. Trasochvosty vystrašene pištia cississ, cilip, určite vyleteli, Kukuk ich vyplašil, môže teda nazrieť do hniezda.

Hniezdo sa túlilo medzi koreňmi jelše rovno nad vodou. Nebolo to bohvieaké krásne hniezdo, v mäkkej kotlinke však ležali štyri modravobiele vajíčka s tmavosivými bodkami. To jedno je jej, pozná ho na prvý pohľad. O čosi väčšie, ale vôbec nie o veľa, ledva o materinské poznanie. A práve ono leží akosi bokom, možno ho trasochvostka telom ani nezakryje. Neodolala Kukučka, zobákom ho potisla do stredu priehlbinky a odletela.

Spokojne letela ďalej.

Len keby ten Kukuk hlasnejšie kukal. Vari len nedrieme, darebák? Treba sa jej pozrieť ďalej, lebo tu na lúke už položila štyri vajíčka. Vlastne päť ich bolo, nie štyri! Prvé u trasochvostov v hlohovom kríčku, druhé u trasochvostov, čo majú hniezdo pod hromádkou skália, tretie v jamke pod borievkou, štvrté na opačnej strane lúky na planej jabloni. No a toto tu je piate. Ktohovie, či nablízku ešte bývajú dáke trasochvosty. Ale musia bývať, určite musia, lebo ona ešte musí znieť veľa vajíčok!

Slniečko stále väčšmi pripeká a z lúky sa vytrácajú perličky rosy. Už sa tak netrbliecu, už natoľko nepíchajú oči.

Kukuk... kukúúúú... kukúúúúúúúú... čoraz ospanlivejšie sa ozýva z hájika.

„Takto ty veru nikomu nenaženieš strach,“ hnevá sa Kukučka na svojho pomocníka. Treba mu poriadne nabrýzgať!

A zamierila ostrým švihom do lesa.

Kukuk sedí v pazuche brezového konára a kuká. Hrdlo sa mu nadúva, vejárovito rozšíreným chvostom pohybuje sem i tam a celý sa kolíše. Zakuká a pohojdá sa, zakuká a zase sa pohojdá.

„Akosi lenivo kukáš,“ vyčíta Kukučka samččkovi, keď si k nemu prisadla. Ale zato je fešák!

„Keď už dlho kukám,“ ospravedlňuje sa Kukuk. „Už ma hrdlo začína páliť, mám ho suché ako Saharu.“

„Len sa nevyhováraj,“ dobiezda Kukučka.

„Nič si nenašla?“

„Nič,“ pokrčí Kukučka krídlami. „A vajíčko už treba znieť!“

„Tu už asi nijaké trasochvosty nenájdeš,“ vraví Kukuk.

„Tak poďme inam.“

„Ale kam?“

„Mne je jedno, len chytro, lebo treba mi zniesť vajíčko!“

Tak sa teda pobrali.

Leteli za potok, kde už nie je brezový hájik, lež mladá dubina. Ale lúka je aj tu, a ešte aká, aj potôčik, a ešte aký!

A tam pri potôčiku ich stretla iná kukučka.

„Dobré ráno,“ pozdraví sa nová kukučka.

„Dobré aj tebe. Aj ty hľadáš hniezda trasochvostov?“ pýta sa Kukučka a celá je nesvoja. Ak áno, môžu letieť ďalej.

Ale tá nová nehľadá trasochvosty, lež penice. Hniezda tých nevelkých vtáčikov, čo ticho švitoria lúbeznú pesničku Didildi, didildi, didildé. Vyľahla sa v peničom hniezde, nuž aj vajíčka znáša podobné peničím. Škoricovo frkané.

Odfahlo našej Kukučke: „Tak ty si Peničiarka?“

„Peničiarka, a ty Trasochvostka?“

„Hej, a o trasochvostoch nevieš, milá?“

„Čoby som nevedela,“ natriasa Peničiarka chvostom a tvári sa dôležito. „Tamto v starom bútlavom dube.“

„V bútlavom...?“ čuduje sa Kukučka, lebo ešte nevidela hniezdiť trasochvosty v strome. Ale ona je ešte mladá, veľmi mladá, všeličo nevidela.

„Čo sa čuduješ,“ vraví Peničiarka. „Trasochvosty hniezdia kdekade, prečo by nemohli aj v bútlavom dube?“

„To je pravda, kdekade hniezdia.“

„A už sa musím ponáhľať,“ prešlapuje Peničiarka na ko-

nári. „Majte sa, ako chcete!“ a okálmi šibne po Kukukovi.
Brnk — a už jej nebolo.

„Ahoj!“ zakričal za ňou Kukuk a Kukučka naňho podzrivo pozrela.

„Zakukaj!“ rázne mu prikázala, lebo už bola veľmi netrpezlivá.

„Počkaj, moment!“

Kukuk zletel do trávy a na šup prehltol chlpatú húsenicu piadkovca. Len čo krídlom mihneš, už bola v ňom.

„Pažravec,“ pomyslela si Kukučka a prežrela slinku. Ani kúsok jej nenechal, ani malilinký kúsok. Ale nech, teraz musí poriadne nahlas kukať.

„Začni, začni!“ súri ho.

Kukuk začal z plného hrdla. Vidno, húsenica ho prebrala.

Kukučka párkrát obletela bútlavý dub a sledila. Vyletia, nevyletia? Netárala tá Peničiarka len tak halabala? Ale prečo by tárala?

Cississ... cilip... cississ!

Aha!

Z neveľkého otvoru spod zlomenej haluze vyletela trasochvostka. Musí byť poriadne vyjašená, keď tak kričí. Iste zháňa trasochvosta. Treba ihneď konať.

Kukučka priletela k otvoru, ale bol malý, tesnučký, naozaj len taký trasochvostí.

Čo teraz?

Sadla na zem, zniesla vajíčko a vzápäť ho zobrala do zobáka.

Opatrne, opatrne!

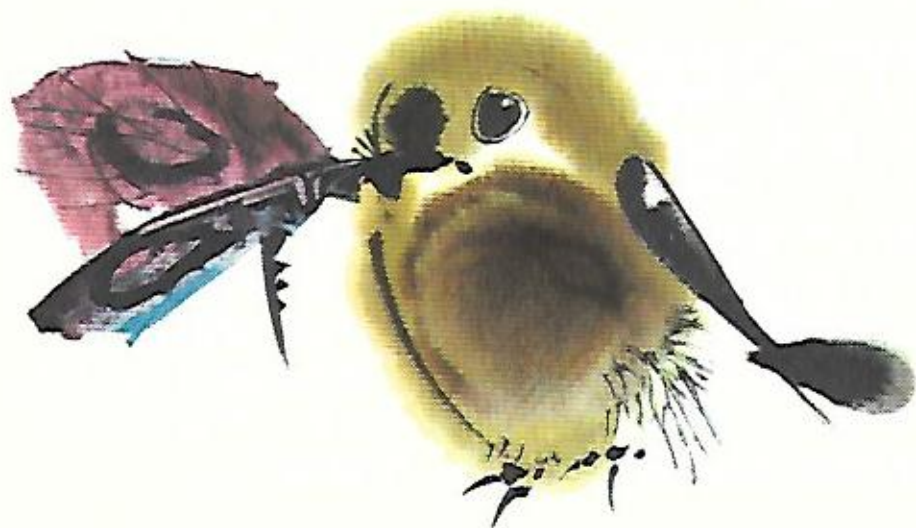
A chytro!

Vzlietla s ním k otvoru a pustila ho dovnútra. Bolo jej pritom trochu smutno, lebo tu sa ani nebude môcť presvedčiť, či sa z vajička vyliahne malé kukúča.

Vajičko však je už vnútri, šieste vajičko je na svojom mieste!

Len aby trasochvosty nič nezbadali, chytro preč!

Prisadla si ku Kukukovi, ktorý už načisto zadriemal. A zrazu jej zaškvrkalo v žalúdku. Ostrihaná húsenica, ukrutne som hladná! Čo najskôr uloviť dajakú húseničku! Čím chlpatejšiu, tým lepšie!

Ako sa Kukučka a Kukuk pohnevali

S Kukukom je to stále horšie a horšie. Nechce sa mu nohu vytriahnuť z brezového hájika. Ale Kukučka už pokládla vajíčka do všetkých blízkych trasochvostíh hniezd — a ešte chce klásť ďalšie.

„Poď, Kukuk, pôjdeme hľadať trasochvostie domčeky.“

„Sama choď, hrdlo ma bolí, celé ho mám zapuchnuté,“ vykruca sa Kukuk.

Kdeže však pôjde sama? Keď Kukuk kuká, ľahšie nájde hniezdo. Oveľa ľahšie.

„Poď, Kukuk, poď, môj,“ obšmieta sa Kukučka okolo neho, všelijako sa mu líška.

„Choď si sama,“ opakuje Kukuk neoblomne.

Takto to už ide niekoľko dní. Kukučka prosí, hnevá sa, Kukuk len sedí a stále opakuje svoje. Už aj sama skúsila, ale nič nenašla, musela sa vrátiť aj s vajíčkom.

Dnes sa tiež tak vrátila. A bola aj smutná, lebo dve z jej vajíčok vzali skazu. U trasochvostov pod borievkou akýsi zloduch povypíjal všetky vajíčka — aj kukučie, z plánky zase uleteli trasochvosty a v opustenom hniezde zanechali päť chladných vajíčok — medzi nimi aj kukučie. Možno dačo pobadali; či vari nebola dosť opatrná? Ktohovie...

„Tak ideš, alebo nejdeš?“ pustila sa do Kukuka, len čo sa vrátila.

Kukuk driemal a len odvrkol: „Povedal som, choď si sama!“

„Uprostred dubiny som našla čistinku, potok cez ňu preteká,“ Kukučka sa usiluje ísť na lenivca po dobrom. „Určite tam hniezdia trasochvosty, určite!“

„Poznám to miesto,“ otvorí Kukuk jedno oko. „To je Kukučov revír. A ten je chuligán, náramný bitkár. Nikoho nepustí do svojho obvodu. Zmastil by ma.“

„Ľaľa, ako sa odrazu bojíš o svoje perie,“ zlostne ho vysmieva Kukučka, ale je jej do plaču.

„No bojí sa, prečože by som sa nebál, há?“

„Tak idem preč a nikdy sa nevrátim!“

Kukučka čaká, ako zapôsobí vyhrážka. Zaručene vyskočí, odprosí ju — a pôjde, kde len ona bude chcieť. Určite bude na mäkko.

Ale Kukuk nič.

Otvoril síce aj druhé oko, zvedavo fľochol na Kukučku, reku, to myslíš vážne alebo len tak? Potom však odvrkol: „No a?... Tá Peničiarka bola celkom chutná,“ — a zívot na celé ústa.

To už bolo pre Kukučku priveľa. Ďobla ho z celej sily do kotrby, až sa mu zaiskrilo v očiach — a odletela.

V letku sa síce obzrela, či to s ním predsa len nepohne, ale keď nepohlo, letela ďalej. Zamierila k čistine uprostred dubového lesa.

Keď bola blízko, naladila si hrdlo a zatrilkovala: Koi-

koik... Koi-koik... A o chvíľu znova. Ak je ten chuligán niekde nablízku, nech ju počuje.

A aj ju počul.

Len čo si sadla na starý dub-semenáč, už bol pri nej.

„Vitaj,“ prikmotril sa celkom blízko bezočivec.

„Vítam,“ povedala Kukučka a trochu sa odtiahla, ale nie veľmi, a pritom jedným očkom naň milo pozrela. V tej chvíli myslela ešte na Kukuka: Nech ťa rozdrapí, ty Kukuk lenivý!

„Ako sa voláš?“ nadväzuje Kukučka rozhovor. „Počula som, že si chuligán.“

„Chacha, vraj chuligán,“ zasmial sa roztopašne, akoby mu to dobre robilo. „Kukuč ma volajú,“ a urobil smiešnu poklonu.

„Bývajú tu nablízku trasochvosty?“

„Že či! Len na čistine poznám tri hniezda.“

„To je dobre, to je veľmi dobre,“ raduje sa Kukučka.

„Ale v jednom už pomaly budú mladé,“ ponáhľa sa vysvetliť Kukuč, aby ho potom nechytala za slovo.

„Také je nanič, tam nemôžem zniesť vajíčko,“ zosmutnela trocha Kukučka.

„Ale do tých druhých môžeš,“ tíšil ju Kukuč.

„A pomôžeš mi?“

„Že či... To je predsa jasné!“ a pritiahol sa ešte bližšie, až sa jej dotýkal krídlom.

„Tak kukaj, lebo mi treba zniesť vajíčko!“

„A neboj sa, aj s tým tretím hniezdom dačo vymyslíme, uvidíš,“ povedal Kukuč úlisne.

„Kukaj, nech vidím, či si len plano nerečnil!“

Kukuč sa v duchu urazil. On — a plano rečníť, to ho táto potvorka ešte nepozná. Zakukal krásnym a mocným hlasom, až Kukučke zazvonilo v ušiach. A hneď sa ozvalo ustrašené cississ... cilip... cississ!

Kukučka vyletela tým smerom.

Ako prišla Kukučka o ďalšie vajíčko

Kukuč plano nerečnil. Na čistinke naozaj boli tri trasochvostie hniezda. V jednom už pestúnka trasochvostka zohrieva kukučie vajíčko.

Teraz Kukučka položí vajíčko do druhého hniezda. Už je opatrnejšia, ustavične má na mysli opustené hniezdo na plánke. Musela tam dačím pohnúť, keď opustili vajíčka! Musela, trasochvosty to nerobia pre nič za nič! Preto pozor, ani slamôčky sa nedotkne, ani lístočka, ničoho!

„Zakukaj, Kukuč!“

Kukuč kuká ako hrom — a trasochvosty lietajú ako divé. Hniezdo je voľné. A v hniezde ležia dve vajíčka. Modravobiele s tmavosivými bodkami. O malú chvíľu pribudne k nim tretie.

Kukučka zlietla do hniezda, sadla si, vlastne ani nesadla, len sa prikrčila — a Kukuč už nemusí kukať. Všetko je v poriadku.

Teraz sa už môžeš vrátiť, trasochvostka!

Kukučka sedí neďaleko, prikrčená v dobrom zelenom úkryte, sedí a pozoruje, kedy priletí trasochvostka. Keď si sadne a našuchorí sa, Kukučka spokojne odletí. Zase jedno kukúča bude mať dobrého pestúna.

Kukuč už nekuká, trasochvosty už nekričia cississ... cilip... cississ. O chvíľu musia byť tu. Sú to ale malé dušičky, tieto trasochvosty!

Aha, už sa blíži trasochvostka. Zletela na neďaleký dubček, sadla si na konárik — a pozoruje. Hlavičku obracia sem i tam, na všetky strany. Ale najčastejšie k opustenému hniezdu. Tam sú jej vajíčka, prepánajána, aby nezachladli!

Neokúňaj sa, sadni si, poháňa ju Kukučka v duchu. Rada by už bola pri Kukučovi.

Konečne!

Trasochvostka frnkla na hniezdo, stúlené medzi konárikmi, a sadla si na vajíčka. Sadla si, našuchorila perie, hneď však akási znepokojená vstala a hlavu sklonila hlboko pod seba. A opäť vstala, vrtela sa, čosi sa jej nepozdáva.

„Čo nesediš, hlupaňa!“ hnevá sa Kukučka, lebo už by chcela mať istotu, že vajíčko je v suchu. A rada by sa pritulila ku Kukučovi.

Trasochvostka sa znova usalašila, už sa zdalo, že ostane pokojne sedieť, iba keď príletí trasochvost-otec. A trasochvostka znova vyskočí, akoby ju dačo popálilo, a zobákom začne prehŕňať vajíčka.

„Ostrihaná húsenica, ako sa múdria,“ tŕpne Kukučka a celá sa trasie. „Vari len neprišli na to, že je viac vajíčok!“ A veru dobre tŕpne Kukučka, trasochvostka triedi vajíčka, dve svoje na jednu stranu, kukučie na druhú. Ako len mohla zbadať, ktoré sú jej a ktoré nie? Zobákom potíska kukučie k okraju hniezda, vajíčko sa bráni, nazad sa guľká. Traso-

chvostka je však vytrvalá, znova a znova ho potísa k okraju, a keď vajíčko nemôže dostať z hniezda, trasochvost ho chytí do zobáka a fik cez okraj.

„Moje vajíčko!“ zjajkla Kukučka, div to nevykrikla nahlas, div sa nevrhla na tú trasochvostiú perepúť. Nevykrikla však, ani sa na nikoho nevrhla, len celá zmeravela, cítila, ako jej srdce prestáva tlčiť, a taká strpnutá hľadela, ako sa vajíčko rozbilo na zemi.

Na nič už nečakala, nevidela, ako sa trasochvostka usalašila na svojich dvoch vajíčkach, pustila sa na krídla a s nárekom sa vrhla ku Kukučovi.

„Predstav si, Kukuč, len si predstav! Vyhodili moje vajíčko!“

Kukuč tomu spočiatku nechcel veriť.

„Možno to nebolo práve tvoje,“ utešuje Kukučku. „Možno tvoje ostalo v hniezde.“

„Neostalo, Kukuč,“ lamentuje Kukučka. „Poznám si svoje, bolo to ono, celkom iste.“

„Tak už nesmokli,“ zahriakol Kukuč Kukučku, lebo nemá rád babské slzy. „Vidno, ešte si málo preskákala.“

Potom však, keď videl, že sa Kukučka nemôže nijako upokojiť, pohladil ju krídlom a povedal: „O deň, o dva tam položíš nové vajíčko.“

„Tam...? Nikdy! Tam už nikdy! Vari chceš, aby ho zase vyhodili?“

„Musia to byť staré, prefíkané trasochvosty,“ uvažuje Kukuč nahlas. „Ale nie sú také prešibané ako ja, za to ti ručím!“

Neboj sa, znesieš tam vajíčko a nevyhodia ho! Tá bosorka ani nezbadá, na čom sedí, uvidíš!“

Takáto reč sa jej pozdávala. Zdvihla zrak a opýtala sa: „A to ako?“

Kukuč sa nahol celkom blízko ku Kukučke a čosi jej pošepkal, čo nik iný nepočul, len ona.

Zasvietili Kukučke granátikové oči ako lampášiky svätójánskych mušiek, ba celkom sa rozosmiali.

„Naozaj?“ vykrikla. „Na to som neprišla.“

„Vidíš, ty zelenáč, ty bažant,“ smial sa Kukuč, až sa na kornári rozhojdal. A Kukučka sa vôbec neurazila, hoci mala na to právo.

O dva dni Kukuč znova zakukal, ešte silnejšie ako predtým, a trasochvostka vyletela z hniezda, akoby ju vystrelili.

Kukučka vtrielila do hniezda, zniesla vajíčko a hneď nato uchytila jedno trasochvostie. Pravdaže, do zobáka, akože ináč. A poďho preč! Chytró, chytró! V hniezde boli iba dve vajíčka, nič viac. Teraz môže prísť celá armáda trasochvostov, nič nezbadá. Trasochvostka si sadne, akoby sa nič nestalo.

A skutočne.

Sadla si, našuchorila sa — a nič nezbadala. Pokojne ostala sedieť. Kukučka ani nedýchala. Keď však videla, že trasochvostka prijala jej vajíčko za svoje, opäť začala zhlboka dýchať a veľmi sa potešila. Letela ku Kukučovi a vyobjímala ho.

„Ty múdry Kukuč, najmúdrejší na svete!“

„To je jasné, to je jasné,“ hundral Kukuč a od pýchy tak zakukal, až sa celá hora ozvala.

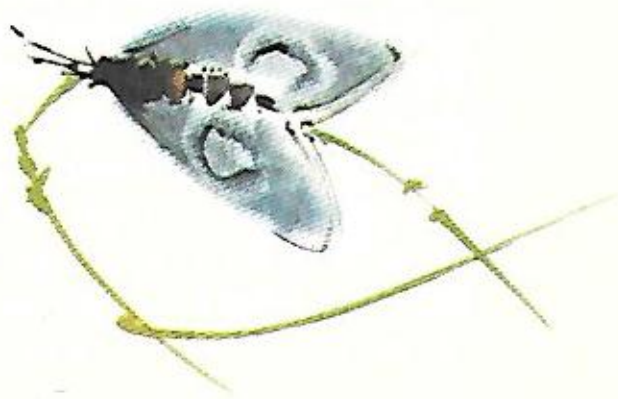
Kukučka sa zľakla a zapchala mu zobák. „Nekukaj, nekukaj, teraz netreba!“

Ozvalo sa ustrašené cississ... cilip, a Kukučka vyčítavo povedala: „No vidíš, zachladí moje vajíčko!“

„Neboj sa, ešte ho nemôže zachladiť,“ pozrel na ňu asi tak, akoby chcel povedať: ale si hlúpučká, moja milá.

Ale už držal zobák.

A trasochvostka sa o chvíľu vrátila do hniezda.

Čo sa stalo v hniezde pod dubom

S tým tretím hniezdom na čistine však bola bieda. Veľká bieda, preveľká.

Presne tak, ako povedal Kukuč.

Bolo to utešené hniezdo v chodbičke pod dubovým koreňom. Nie síce dajaké uhladené, stebielka, lístie i machové fúzy trčali z neho ako zo všetkých trasochvostíh hniezd, no bolo krásne umiestnené. Kukučke sa veľmi páčilo. Koreň robil nad chodbičkou striešku, takže do hniezda ani nefúkalo, ani nepršalo. A na prvý pohľad ho ani nevidieť. A nielen na prvý pohľad, ani na druhý, ani na tretí. Poriadne sa treba prizrieť.

„Palác, nie hniezdo!“ nadchýnala sa Kukučka, keď ho po dlhom hľadaní objavila. „Tu musím položiť vajíčko! Tu sa musí vyliahnúť kukúča!“

Ale vajíčko položiť nemohla.

Trasochvostka už niekoľko dní sedela na štyroch vajíčkach. Hrialo ich vlastným, stále väčšmi rozpáleným telom, ani sa z nich nepohla. Niekoľko dní! Keď jej Kukuč zakukal rovno nad hlavou, síce vyletela, ale Kukučke to nepomohlo. Darmo by sem zniesla vajíčko, nikdy by sa z neho nevyliahlo kukúčatko. Nikdy! Len čo sa vyliahnu malé trasochvosty, mať prestane sedieť a beda kukučiemu vajíčku.

Zachladne.

A to sa nesmie stať!

Preto tak osmutnela Kukučka. So spustenou hlavou, zobáčikom vtiahnutým pod krídlo sedela na konári. Darmo sa jej Kukuč lískal, darmo ju štekľil krídlom, ani sa nehla. Ba ani tá najchlpatejšia húsenica jej nechutila.

„Nefňukaj!“ vraví Kukuč, keď s ňou už dlho nebola žiadna reč. „Povedal som ti, dajako si poradíme.“

Kukučka naňho zvedavo pozrela. Čo zase vyhútal tento chuligán?

„Vajíčka im povynášame...“

„No a...?“

„Aké no a? Keď bude hniezdo prázdne, trasochvostka začne nanovo znášať, aby mala na čom sedieť. A medzi vajíčka pichneš svoje.“

Kukučka od údivu otvorila zobák. To je teda nápad! Také niečo môže vymyslieť len Kukuč-chuligán! Lenivý Kukuk by na to neprišiel ani za desať rokov.

„Tak čo, pani?“ žmurká Kukuč uveličene.

„Ty si ale hlavička!“ uznanlivo vraví Kukučka a primkne sa celkom blízko k nemu. „Geniálna hlavička! Senzačná hlavička!“

„To si myslím,“ vytiahol sa Kukuč, až mu zaprašťalo v kĺboch. „A pusťme sa do toho!“

Kukuč si sadol na najnižší dubový konár a tak zakukal, že trasochvostka vyletela z hniezda ani raketa. Ostrihaná húsenica, tá pišťala! Cississ... cilip...! Cississ... silip! ozývalo sa,

ako keď uháňa záchranka. A Kukučka už čakala za koreňom. Vtiahla sa podeň, uchytla vajíčko — a pod na krídla. Neletela ďaleko! Vajíčko pustila zo zobáka rovno nad potokom. A potom druhé a za druhým tretie aj štvrté.

Hniezdo ostalo prázdne a Kukuč prestal kukať.

Teraz obaja sedeli v korune duba a čakali.

Čo sa stane?

Buď trasochvosty ostanú v hniezde, alebo ho opustia a postavajú si nové.

Mali by ostať, želá si Kukučka v duchu. Veď je to palác, nie hniezdo!

A trasochvosty ostali.

Kdeže nájdu lepšie miesto?

Keď sa vrátili, najprv mamička a za ňou otec, žalostne pišťali, dlho lietali okolo, hľadali svoje vajíčka. Potom sa však stúlili do hniezda a tíško žialili.

„Ostanú,“ zašepkal Kukuč a Kukučke odľahlo.

„Ostanú a trasochvostka čoskoro začne znášať nové vajíčka, uvidíš!“

„Keby čím skôr začala,“ vzdychla si Kukučka.

Celý deň sa trasochvosty túlili k sebe, ani za potravou nevyleteli. Nešlo im do hlavy, kto mohol ukradnúť ich vajíčka. Či kuna, či vrana a či dakto iný? Na druhý deň však už trasochvost lietal ako stíhačka a chytal muchy i chrobáky, veľa múch a veľa chrobače. A všetko nosil trasochvostke, aby jej čo najskôr zahnal materinský žiaľ.

A potom o deň, o dva sa v hniezde pod koreňom zabelelo

nové vajíčko. Modravobiele s tmavosivými až hnedými škvrnami. Presne také, aké bývajú všetky trasochvostie vajíčka. Presne také...

Kukučka sa zaradovala.

Konečne!

A keď hniezdo pod koreňom ostalo na chvíľu prázdne a nestrážené, vletela doň, v mihu zniesla vajíčko a to druhé, o čosi menšie, uchytila a vyletela s ním nad potok.

O pár dní boli v hniezde štyri vajíčka a pani trasochvostka našuchorila perie a celá šťastná si na ne sadla. Zobákom ich starostlivo postrkávala pod seba, iba jedno sa ustavične spod nej guľkalo, akoby bolo neposedné.

A v korune starého duba sa k sebe túlili Kukučka a Kukuč-
chuligán. Sedeli ticho a pokojne.

„Už nebudem znášať vajíčka, Kukuč,“ potichu povedala
Kukučka. „Teraz som zvedavá, ako sa začnú liahnúť moje
milé kukúčatká a ako sa budú mať k svetu. Veľmi som zvedavá,
Kukuč.“

Chvíľu ešte sedela vedľa Kukuča, potom však z ničoho nič
vzlietla. Kukuča to prekvapilo, chcel letieť za ňou, no nevyle-
tel, lebo obrátila k nemu hlavičku a povedala: „Chcem byť
sama, Kukuč, chcem byť celkom sama. Do videnia!“

A schovala sa do najhustejšej dubiny, kde ani slniečko ne-
zasvietilo.

Jedináčik s čudným hlasom

Kukučka sa presťahovala do brezového hájika. Tam, kde na lúke zniesla prvé vajíčka — u trasochvostov v hlohovom kríčku i v hniezde pod hrómádkou skália. Škoda toho tretieho, čo ostalo opustené na planej jabloni, i toho, ktoré ktosi vypil v jamke pod borievkou.

Tu sa začnú liahnuť prvé kukúčatá, jej prvé detúrence.

Bola veľmi zvedavá. Zvedavá i netrpezlivá. Koľkokrát sa ešte vyspí, kým uzrie svoje mláďatko? Nie veľa, veď je to už tak dávno, čo zniesla prvé vajíčko. Musí to prísť každý deň.

Hniezda obletovala niekoľko ráz za deň. Opatrne sa približovala, aby ju nezbadali pestúni. To by bolo zle, to by bolo veľmi zle. A už podľa správania sa trasochvostiek poznala, že čochvíľa príde očakávaný okamih. Trasochvostie mamky sa nehýbali z hniezda, potravu im nosili trasochvosty. A matky každú chvíľu skláňali hlavy k vajíckam, akoby pozorne načúvali akýmsi tajomným hlasom.

A potom to prišlo.

Istého dňa hneď zrána sa u trasochvostov v hlohovom kríčku vyľahlo prvé mláďa.

Len čo zhodilo zo seba škrupinu, Kukučka vedela: je to kukúča! Chcelo sa jej z celej sily vykríknuť: Moje dieťaťko,

môj holánik! Ale nevykríkla, nechala si radosť pre seba. Veď by mohla veľa pokaziť.

Dlho, dlho, až do večera pozorovala hniezdo v hlohovom kríčku. Išla si na ňom oči nechať. Pestúni, trasochvostka i trasochvost, boli celí natešení. Nemali ani potuchy, kto sa to prvý vyliahol v ich hniezde. Holánik bol utešený a hneď sa mal veselo k svetu. Trasochvostka ho starostlivo prikrývala, ale mláďatko len vytrčalo veľkú hlavičku. Oči malo ešte zatvorené, ale ustavične otvorený zobáčik. Ani nepíplo, len

zobák otváralo, pestúni však vedeli, čo chce. Otec trasochvost lietal a lietal, nosil mušky i chrobáky, veľa mušiek a veľa chrobákov. Už ich však nedával mame-trasochvostke, lež malému hladošovi. A žlto orámovaný zobáčik sa nezatváral.

Kukučke bilo srdce ako zvon.

Utešené mláďa!

To bude krásna kukučka!

„Len pýtaj, pýtaj, maličký!“ posmeľovala holánika v duchu. „Pýtaj, aby si bol mocný.“

Aj na vlastný hlad zabudla. Do večerného šera vydržala pozorovať prvé mláďatko. Kochala sa v ňom, bola celá rozradostnená. Vtedy sa začalo ťobať prvé trasochvostie mláďa.

A keď sa ráno vrátila, na machnatej zemi pod hniezdom sa beleli škrupiny štyroch vajíčok. Vo vystlanej dolinke hniezda sa hmýrilo štvoro mláďat. Tri ešte slabučké, štvrté už zmocnelo, najvyššie otrčalo hladný zobák a odvážne sa škriabalo na tie ostatné. Kukučka naň z úkrytu hrdo hľadela. Kým tie tri ustavične pipčali a čaučali, kukúča ostávalo nemé, akoby pre nenásytnosť nemalo čas vydávať zvuky.

A oba trasochvosty neprestajne lietali v širokých oblúkoch. Zháňali potravu a nosili ju do hniezda. Mušky, chrobáky, mušky, chrobáky, veľa mušiek a veľa chrobákov. Len čo sa daktorý z pestúnov približoval s hmyzom v zobáku, prvorodeniatko vyskočilo súrodencom na chrbát — a uchmatlo potravu.

A znova a znova.

Tým trom sa skoro nič neušlo.

Kukučka by sa bola nevedno dokiaľ vydržala dívať na svojho potomka, ale musela nakuknúť do druhého hniezda. Už aj pod skálím by sa malo kukúčatko hlásiť k životu. Trasochvostka je už veľmi nepokojná, ustavične pchá hlavu pod seba a počúva. Ale po chvíľke hlavu dvíha, akoby sa z vajíčok nič neohlášalo.

A tak sa Kukučka vrátila k hlohovému kríku.

A dobre že sa vrátila.

Staré trasochvosty asi odleteli za potravou ďalej, lebo hodnú chvíľu ich nebolo. Kukúča však zatiaľ nelenilo. Vyložilo si jedného zo súrodencov na chrbát, pridržalo si ho vztýčenými krídelkami ako v kolíske. Vyzeralo to tak, akoby sa s ním chcelo z dlhej chvíle pohrať. Odrazu sa však kukúča zaprelo zobáčikom o dno hniezda a vymrštilo trasochvostča do povetria. Ešte stále to vyzeralo, akoby sa s ním chcelo zabávať. Trasochvostča však nepadlo nazad do hniezda — ale rovno na zem. V hniezde už neboli štyri, lež tri mláďatá. Pre kukúča ostalo viac miesta.

Kukučka zvedavo očakávala príchod trasochvostích rodičov. Čo spravia, keď uvidia, že jedno z mláďat v hniezde chýba? Trocha sa aj bála o svojho potomka. Čo ak prídu na to, kto to urobil? Ale jej obavy boli celkom zbytočné.

Keď sa otec i mať vrátili, ani si nevšimli, že chýba mláďatko. Tak boli zahľadení do prvorodeniátka. Aké je len utešené! Najsilnejšie a najkrajšie! Treba ho dobre kŕmiť, aby čím skôr narástlo a ešte viac zmocnelo.

Na tretí deň Kukučka nemohla hneď zrána prísť k hloho-

vému kríčku. Cez noc sa vyľahlo kukúča v hniezde pod skálím. No keď priletela k hlohu, v hniezde boli už iba dve mláďatá. Jedno žalostne pipčalo, druhé zanovite mlčalo a načahovalo sa za potravou. Bolo už neobyčajne silné a čiperné a trasochvosty žiarili od pýchy, že sa im vyľahlo také mocné trasochvostča. Ani z toho si nič nerobili, keď raz našli aj tretie mláďa na zemi.

„Takého valibuka sme ešte nemali,“ opakoval otec trasochvost. „Uvidíš, akú budeme mať z neho radosť.“

Iba na štvrtý deň ich prekvapilo, keď prvý raz počuli jeho hlas.

„Cri... cri... cri!“ kričalo mláďa nenásytne.

„Počuj, starý, akosi divne kričí,“ šepľala trasochvostka. „Malo by predsa volať cilip, cilip, cilip, nie?“

„Divne kričí, ale to nič, hlas sa mu ešte zmení. Hlavná vec, že pekne rastie,“ upokojil otec matku.

A Kukučka so zatajeným dychom počúvala to známe cri... cri... cri... Na ježka ostrihaná húsenica, to je ono, je to hlas môjho kukúčatka!

Už sa nemusí oň strachovať, nemusí ho strážiť, teraz sa tamtí budú len oň starať.

A dala sa na krídla, lebo tam pod skálím ju čaká ďalší holánik, no v ušiach jej ešte stále znelo to sladké a úchvatné cri... cri... cri... A pred očami mala utešenú kukučku-krásavicu. Určite to raz bude najkrajšia zo všetkých kukučiek! Div sa nezbláznila od radosti.

Trasochvostí rodičia sa však čím ďalej, tým väčšmi čudovali. Už nielen hlasu, ktorý sa nemenil, lež aj prvým pierkam. No ustavične lietali za potravou pre svojho jedináčika s čudným hlasom.

Kučka — zelený uchánik

Kukučka žila v materskom vytržení ešte pár dní. Lietala od hniezda k hniezdu, od brezového lesíka k dubine, a potom od kraja dubiny na vzdialenú čistinu. Všade sa liahli kukúčence. A hneď sa mali čulo k životu. V hniezde pod dubovým koreňom, ktoré sa Kukučke tak páčilo, malé kukúča hneď povytískalo z hniezda vajíčka. Ani nečakalo, kým sa z nich vyklujú trasochvostčence.

Len do bútlavého duba nemohla Kukučka nazrieť, hoci bola veľmi zvedavá. No aspoň toľko videla, že trasochvosty z bútlaviny usilovne lietajú za potravou. Teda aj tam je kukúčatko na svete a žiada si svoje.

A žije, žije, žije!

Práve keď sa vracala od bútlavého duba, stretla Kukuča. „Kukučka, Kukučka!“ volal za ňou a urobil kotrmelec v povetrí, aby ju dostihol.

Chcela mu odvrknúť, že nemá čas, ale si to rozmyslela a sadla si na konár.

„Čo lietaš ako pochabá?“ spustil hneď, len čo si prisadol.

„Mladé sa mi liahnu,“ odsekla, lebo ju urazilo, že ju nazval pochabou.

„No a...?“

„Aké no a? Zvedavá som, či sa všetky vyliahnu.“

Kukuč sa uškrnul: „Zvedavá, čože im tým pomôžeš? Tie si veru poradia aj samy.“

„Poradia, poradia, ale predsa...“ nevedela ako ďalej.

„Vidno, že si začiatočníčka,“ dobiedza Kukuč a prižmuruje jedno oko. „Kukučky to predsa nerobievajú.“ A potom prižmúril aj druhé oko a stíšil hlas do zamatova: „Ostaň pri mne, Kukučka.“

Kukučka sa však nahnevala: „A načo by ti bola pochabá začiatočníčka, há?“

A odletela.

Ale neletela ďaleko. V hlave jej vrtalo, čo povedal Kukuč. Vedia si poradiť samy, čože im tým pomôžeš? Jasné, nepomôže, a ako vidno, všetky sa šťastlivo vyliahnu. Určite. Ešte jedno chýba, ale vyliahne sa, to je isté.

A keď to ostatné kukučky nezvyknú robiť, prečo by sa ona mala ulietať? Treba si oddýchnuť a potom nachytať chlpatých húseníc. Schudla, až je to nie pekné. Samá kosť a koža.

A viac ani nešla. Chvíľami ju to ešte ťahalo aspoň nakuknúť na to posledné kukúča, ale nešla. Začala sa venovať sama sebe.

Tak prešli dni, potom týždne. Letné slnko pražilo do korún stromov a prehrievalo les, až v ňom bolo na zadusenie. A zrazu začalo byť Kukučke smutno. Bezcieľne poletovala po lese, vysedávala raz v korune jedného, inokedy druhého stromu, lebo vlastné bývanie nemala. Napchávala sa húsenicami a protivne stučnela.

„Ozaj, čo robí Kukuk?“ prišlo jej na um pri jednom zívnutí, keď mala zvlášť otravne dlhú chvíľu. Hneď sa však opravila: „Nie Kukuk, ten nenapraviteľný lenivec, lež Kukuč-chuligán.

Ako ma len vtedy pekne volal k sebe!

Mala by sa pozrieť za ním!

Možno sa aj on otravuje, chudáčik!

Nerozmýšľala dlho, vyletela k čistine uprostred dubového lesa.

Ako tak letí, odrazu stretne mladú kukučku. Celkom mladúcké ucho zelené. Ešte mu nezmizlo žlté okolo zobáka. Aj krídla ju neisto nesú, ale mladá sa nedá, zatína zobák, vytrvalo skúša svoju silu.

„Kde sa ponáhľaš?“ pýta sa Kukučka mladej. Čosi ju núti, aby nepreletela len tak bez slova.

„Idem do sveta,“ odpovedá zelený uchánik na pol zobáka, ale vidno, síl mu ubúda, ďaleko nedoletí.

„Poď, oddýchneme si,“ prihovára sa Kukučka. „Podrko-ceme si, potom pôjdeš ďalej.“

„Načo oddychovať,“ naparuje sa uchánik. „Čím skôr sa dostanem do sveta, tým lepšie. Chcem veľa vidieť.“

A klesá nižšie a nižšie, krídlami trhano trepoce.

„Len si sadni, čo sa chvasceš, ty ucho zelené!“ karhá Kukučka mladú. V duchu si však myslí: „Aká smelá hlavaňa.“

Zelený uchánik sa vážne urazil. „Ja sa nechvascem,“ bráni sa. „Naozaj chcem veľa vidieť a zažiť!“ Ale je mu do plaču, lebo cíti, že ďaleko nedoletí, možno ani na kraj hory nie, už to cíti celkom jasne. A od zlosti nad slabosťou a bezmocnosťou

odvrkne: „A nie som nijaké ucho zelené, volám sa Kučka.“
A z posledných síl zamieri k vysokému hrabu, čo si štíhlu korunu vetríkom češe.

Kukučka letí za ňou a potichu sa kochá v mladej kráse. Brká má ešte riedke, ale ako je nádherne vyfarbená! Bridlicovosivé perie sa ligoce ako postriebrené. Na bielom brušku parádna blúzka so sivými pásikmi. Aj žltkasté nohy sa ligocú, akoby na nich mala lakové čižmičky.

Musí byť z parádneho rodu!

Usalašili sa na hrabovom vrcholci. Mladá dychčí ako kováčske mechy.

„Tak ty by si rada do sveta?“ pýta sa Kukučka, aby reč nestála.

„Uhm, ale...“

„Počkaj trošku, sveta ešte užiješ.“
„Čo mám čakať?“ búri sa mladá.
„Príde koniec leta, poletíme na juh do Afriky.“
„A je to veľmi ďaleko?“
„Že či! Skoro na kraji sveta.“
„Ale aj koniec leta je ešte ďaleko.“
„Dovtedy ti práve zmocnejú krídla, uvidíš.“

No uchánik len potichučky hundre: „Ja mám už teraz silné krídla, načo mi majú zmocnieť...“

„Ešte si veľmi mladá,“ hľadí Kukučka na zelenáčika a čosi ako hrdosť zaplavuje jej vnútro.

„Desať dní je tomu, čo som sa osamostatnila,“ hovorí Kučka a prizvukuje slovo desať a slovo osamostatnila. „Už som to nemohla vydržať. Takí boli protivní tí pestúni. Len ma hladkali a krmili. A stále opakovali: Dávaj si pozor, maličká, aby si nám neprechladla. A maličkí už vlastne boli oni — a ja veľká.“

„A z ktorého si hniezda?“ opytuje sa Kukučka a skoro nedýcha od zvedavosti.

„No z ktorého...? Brezový lesík a pred ním lúka, a na tej lúke hlohový krík, taký veľký, košatý. A v ňom hniezdo...“

Kukučka ju nenechala dohovoriť. Až sa jej dych zatajil. Tak predsa! Teraz už vedela, čo jej to nedovolilo len tak preletieť vedľa tohto zelenáčika.

„Hlohový krík... Trasochvosty!“ vykrikla.

„Hej, protivné trasochvosty.“

„Ty moja!“ zvolala Kukučka a primkla sa tesne k mladej.
„Ty moja krásavica.“

Uchánik sa hanblivo pozerá na Kukučku a odťahuje sa. Čože sa to s ňou odrazu porobilo? Vari sa nespochabila?

„Veď ty si moja a ja som ti mať.“

Uchánik sa chvíľu nechápavo díva, potom mu v pomarančovožltých očkách preskočí huncútske svetielko: „A čo je to mať?“

„Vyľahla si sa z prvého vajíčka, ktoré som zniesla. Keby si vedela...! Už vtedy, keď som ťa prvý raz počula, som vedela, že budeš najkrajšia a najodvážnejšia zo všetkých kukučiek.“

„A naozaj som najkrajšia?“

„Pravdaže, veď si moja.“

Zelený uchánik odrazu zvažnel.

„A prečo si nepoložila vajíčko do svojho hniezda? Prečo som sa musela vyľahnuť u tých protivných trasochvostov?“

„Prečo, prečo... Kukučky nemajú vlastné hniezdo.“

„A ja just budem mať,“ rozhodne vraví mladá Kučka.

Kukučka sa v duchu zasmiala. Presne tak sa aj ona chlapila. Presne tak.

„Nebudeš, moja zlatá.“

„Budem a budem!“

„Uver, nebudeš.“

„Ale prečo?“

„To je už tak odjakživa medzi nami kukučkami.“

Potom Kukučka zvažnela.

„Povedz, a naozaj chceš ísť do sveta?“

„A kde by som mala ísť, há?“ nechápavo sa tvári uchánik zelený.

„Zatiaľ si obzeraj blízky svet, potom sa spolu vydáme na cestu.“

„Spolu...?“

„Prečo nie? Máš ešte sestry a bratov, pohľadaj ich, bude nám veselo.“

„A čo keď mne bude veselo samej?“

„Tak pôjdeš sama, keď iných nepotrebuješ,“ neodporuje Kukučka, lebo si spomína, že aj ona takto rozmýšľala, aj jej sa zdalo, že nikoho na svete nepotrebuje.

Odzrazu Kukučka spozornela. Odkiaľsi z hĺbky dubiny sa ozvalo zakukanie. Ešte raz a ešte raz. Kukuk... kukuk... kukuk! Nebolo to nástojčivé volanie, skôr ako keď má dakto strašne dlhú chvíľu. A Kukučka poznala ten hlboký hlas.

Kukuč!

Chuligán Kukuč!

Ihneď sa ozvala.

Koik... koik... koi!

A potom aj ona ešte raz a ešte raz.

Netrvalo dlho, čosi im zašumelo nad hlavami a na haluz vedľa nich sa zniesol Kukuč. Prisadol si, akoby sa len pred hodinkou-dvoma boli rozlúčili.

„Vitaj, Kukuč,“ povedala natešená Kukučka.

„Vítam, Kukučka, pravda ti už bolo dlho bezo mňa.“

Prikývla. Potom povedala: „Pozri, Kukuč, moje dieťa, moja Kučka.“

„Akéže dieťa, to je už celá slečna!“ blysol Kukuč granátikovými očami ani šablami a ešte sa aj galantne uklonil.

Uchánik len gúľa pomarančovožltými očkami z jedného na druhého. Aké divné reči vedú títo dvaja. Potom zrazu mladá povedala: „Idem, možno sa pozriem po tých bratoch a sestrách.“ Ale v duchu si pomyslela: „Čo ma po nich, nech si tu tárajú.“ A div im nevyplazila jazyk.

„Už si si oddýchla?“ opýtala sa Kukučka.

„Pravdaže...“

„Tak choď a nezabudni: spolu pôjdeme na ďalekú cestu,“
a krídlom hladí Kučku po štíhlom hrdielci.

„Tak ahoj!“

Uchánik vyletel proti slnku. Ešte prihlasno trepoce, ale štýl má nádherný, ladný. Kukučka hľadá za ním a v hrudi cíti žeravú pahrebu materinskej hrdosti. Nepočuje ani, ako jej Kukuč vraví: „To bude raz krásavica!“ a pritrú sa bližšie a polichotí: „Ako mať, celkom ako mať.“

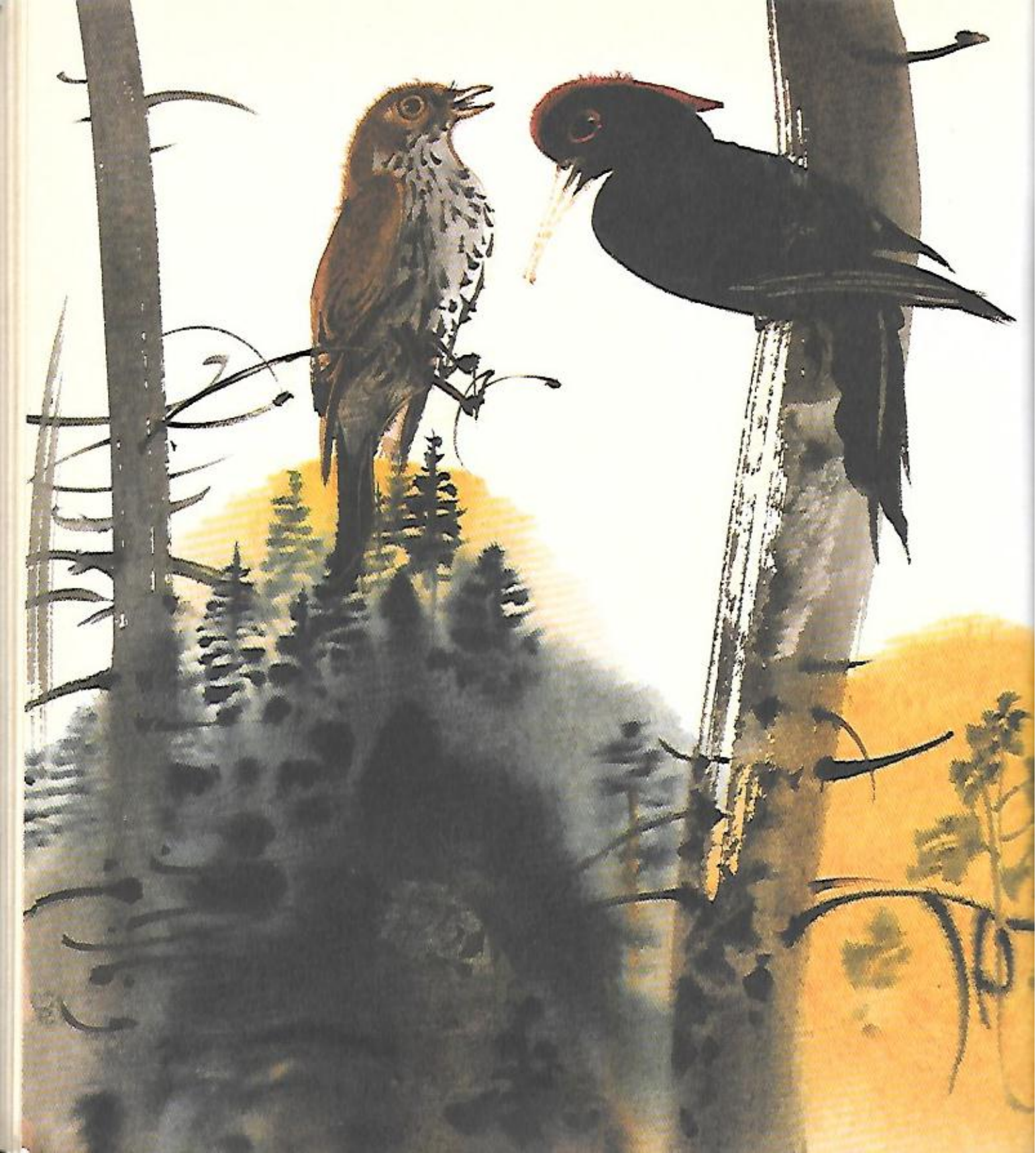
Nepočuje Kukučka lichôtky, lebo pahreba v hrudi tak príjemne hreje. Ako to slnko, ktorému v ústrety letel zelený uchánik. Ako to slnko pozlátené.

Ako
vretenica
Kľukatá
o chvost prišla

V jedľovom sedielku netreba nikoho budiť

Slniečko vyskočilo spoza Vysokej hory, žmurklo raz jedným, raz druhým očkom a zvolalo:

„Dobré ráno! Veselé dobré ráno!“

Les, v ktorom vedľa seba svorne stáli skoro všetky druhy stromov, tíško zašumel: „Dobré ráno, slniečko! Dobré ráno aj tebe!“

A poklonili sa slniečku aj vysoké jedle, aj smreký a košaté duby, aj buky a hraby.

Tak sa začal nový deň v Starej siatine. Tak ako sa začínajú všetky slnečné dni.

A potom už slniečko vystupovalo vyššie a vyššie a každú chvíľu dakoho poštekľilo zlatými lúčmi. V korune starého duba poštekľilo sojku Klebetnicu, choď, Klebetnica, poobzeraj sa okolo, čo je nové! Ty máš byť prvá na krídlach! Poštekľilo veveričku, ktorá musela byť veľmi hladná, lebo už lúskala jedľové šušky a vyberala z nich chutné semiačka. Poštekľilo veľa vtáčikov, čo driemali vo svojich hniezdach, aj perlavú orešnicu, aj žltú vlhu, aj strakoša, aj zlatohlavého kráľika, hoci jemu ťažko nazrieť do hniezda. Len speváčika sláviku nebolo treba štekľiť, on už vítal slniečko svojím utešeným trilkováním.

„Ďakujem, sláviček, za pesničku,“ povedalo slniečko slávikovi a pohladkalo ho po sivohnedom chrbátiku. Slávik o to krajšie zatrilkoval svoje cik-cik-gig, cik-cik-gig.

Slniečko zastalo na chvíľu nad vrcholcom štíhlej jedle.

Aha, ani tu netreba budiť!

Táto jedľa však nemala obyčajný vrcholec. Kedysi, keď bola mladá, ktosi jej vrcholec zlomil a z toho miesta vyrástli tri halúzky, čo sa ťahali do výšky a tvorili uprostred akési sedielko. V tomto sedielku si postavila hniezdo drozdia rodina. Vlastne nepostavila, lež uvila z hebkých vetvičiek, korienkov, machu, lišajníkov a trávy. Hniezdočko vystlala mäkkou trávou a ešte mäkkším machom i perím. A potom do kotlinky mama Hnedoočka zniesla štyri vajíčka.

Teraz však slniečko nenašlo v hniezde vajíčka, kdeže! Otec Hnedochvost s mamou Hnedoočkou lietali nad korunami stromov a v hniezde v jedľovom sedielku otváralo zobáčky štvoro drozdích holánikov.

„Dobré ráno, holániky!“ prihovorilo sa slniečko a pohladkalo ich najteplejším lúčom.

Ale holániky nič, ony ešte nevedeli, že na pozdrav treba riadne odpovedať. Ustavične otvárajú zobáčky a kričia: „My sme hladnééé! Chceme jesť, chcemeee jesť!“

A už je tu otec Hnedochvost s poriadnou muchou. Rozštikol ju — a vložil do dvoch zobáčikov. Ale polovica muchy, to je nielen psovi, ale aj drozdiemu mláďatku ako nič. Prehltli, a zasa kričia: „Chceme jesť, chceme jesť!“

Teraz priniesla potravu mama. Dostali ďalšie dve drozďatá,

aj sa im viac ušlo, lebo to nebola mucha, lež fúzatý tesárik. A predsa toho bolo málo a z jedľového sedielka sa ustavične ozývalo: „My sme hladnééé! Chceme jéeéé!“

Slniečko sa išlo zadusiť od smiechu. Keby bolo mohlo samo nachytať hmyz, veru by starým drozdom pomohlo, aby čím skôr nasýtili detváky. Ale slniečko nemôže chytať ani muchy ani chrobač, a tak sa muselo len prizerať, ako sa otec Hnedochvost a mama Hnedoočka idú ulietať.

Až keď slniečko už hodnú chvíľu stálo a pozorovalo drozdie hniezdo, uštiplo sa na líce a hybaj! Veď ono nesmie svietiť len na drozdatá, musí sa ponáhľať ďalej!

Pod skalou machnatou sa prebudilo klbko

Kus poniže jedle so sedielkom je machnatá skala. Veľká a vekmi zaoblená. Leží tu odpoly zapadnutá v zemi od nepamäti. Bola tu dávno predtým, ako velikánske stromy, čo ju tienia, vyklíčili zo semienok, možno tu bola ešte predtým, čo sem privandroval potôčik, ktorý zurčavo vyspevuje, zarastený lopúchom a chabzdou.

A pod tou skalou sa v to isté ráno tiež čosi prebudilo. Bolo to neveľké klbko. Ale klbko neprebudili teplé lúče slnka, lebo tie pod skalou nikdy nedočiahnu. Prebudilo ho čosi iné — hlad.

Odrazu sa z nehybného klbka zdvihla hranatá hlava s chladnými očami. Chvíľu nehybne stála, potom z papuľky vyskočil rozoklaný jazyk. Tenký, tenučký ako dve ihly.

Hlava sa začala kolísať, dopredu, dozadu, dopredu, dozadu — a klbko sa začalo rozmotávať. Už nie je klbkom, lež hadom. Poriadnym hadiskom s hlavou a chvostom, a navyše s tmavou kľukatou čiarou na hnedom tele. Tak sa z nevinného klbka vyklula vretenica Kľukatá. Mrzutá a hladná, až sa jej kruhy robia pred uhrančivými očami. Ubehlo niekoľko dní, čo ulovila skokana a sýta sa vtiahla pod machnatú skalú. Spala, spala, kým nevyhladla. A teraz hybaj čo najskôr spod skaly,

trochu sa zohriať a potom nájsť dačo pod zuby. A veru, zuby vretenice Kľukatej sú postrachom celého lesa. Do čoho sa zahryznú, to už dodýcha.

Pomaly sa vytiahla Kľukatá spod skaly. Vyliezla na ňu a v machu si našla miestečko, na ktoré cez koruny stromov svietilo slnko. Ach, ako je tu dobre! S teplom ako by sa do nej vlievala sila. A o čo sa cítila silnejšia, o to bola hladnejšia. Ešte chvíľu sa bude vyhrievať — a na lov!

Naozaj, ešte chvíľu si preťahovala dlhé telo na zamatovom machu, ešte chvíľu naberala teplo — a potom oveľa bystrejšie skĺzla zo skaly.

Ktorým smerom sa dať?

Pobrala sa hore svahom na malú čistinku. Tu sa zvyčajne dačo poneviera, popása.

Na čistine však nebola ani len vystrašená muška. Aspoň Kľukatá spod vysokej trávy a čertovho rebra nič nevidí. Vyliezla teda na širokánsky peň, že sa rozhliadne. A tu ju zazrela sojka Klebetnica, čo práve preletela ponad čistinku.

Kľukatá sa šibko stiahla do nehybného kľbka.

Bolo však neskoro!

Lebo Klebetnica ju kútikom oka zazrela, jej, starej sojke, predsa nič neunikne! Ju nik neoklame! Mocnejšie zatrepotala krídlami a škreklavo zakričala.

„Kľukatá vyšla spod skaly machnatej! Kľukatááá...! A aká je štíhla!“

Všetko v lese vedelo, čo to znamená.

Čo to piští na jedli?

Sojkin škrekot vretenicu poriadne nazlostil. Keby mohla, zaľala by do nej ostré zuby! Ale kdeže už je Klebetnica! Na čistinu iba vetrík donáša útržky jej škrekotu: „Kľukatá... spod skaly machnatej... je štíhla!“

A potom už nič. Okolo Kľukatej nastalo ticho. Aj slávik prestal spievať, aj veverička Ryšavka na chvíľu prestala vyberať semiačka zo šušky, všetko živé na okamih znehybnelo a všetky oči pozorne hľadeli okolo. A v tom tichu bolo počuť, ako hora hnevľivo zašumela. Lebo hora sa vždy hnevá, keď sa v nej idú diať zlé veci.

Kľukatá stočená v tesnom kľbku zlostou sipela: „Ssojka sssprosstá, vššetko sssa mi ssschová!“

A naozaj, keď sa Kľukatá po dlhej chvíli plazila ďalej, akoby bola liezla po vymretej zemi. Všetky myšky vkĺzli do dier, všetky žabky odskákali čo najďalej, čo malo krídla, vyletelo, čo malo nohy, bežalo, bežalo, bežalo. Do bezpečia, do bezpečia! A Kľukatej sa od hladu zahmlievalo pred očami. Vlnivým pohybom sa náhlila hore svahom, každú chvíľu zlostne šibla chvostom a ustavične hromžila na Klebetnicu. Chvíľami zastala, prestala sipieť a hlavu zdvihla čo najvyššie. Počúvala, kde čo šuchne, hľadela, kde sa čo pohne. Nič však

nešuchlo, nič sa nepohlo, len stromy nad ňou šumeli, lebo už nebola na čistine, lež uprostred lesa.

A predsa odrazu čosi šuchlo, ba priam buchlo. Celkom blízulinko Kľukatej spadla jedľová šuška. Spadla, poskočila — a ostala ležať. Kľukatá sa mihom zvinula do kľbka a ostražito čakala. Keď sa nič viac nedialo, podišla k šuške. Ľaľa,

nespadla sama, lebo šupiny sú odškerené a jadierka povyberané! Šušku teda ktosi hodil, ba možno na ňu mieril! Pozrie hore — a skutočne! V pazuche jedného z najvyšších konárov sa čosi ryšavie. Pravdaže, teraz sa to pohlo, a hop — už je na konári susednej jedle!

Veverica Ryšavka!

A ako sa chichúňa, potvora!

Kľukatá ešte zlostnejšie zasipela, Ryšavku nepekne pomenovala a plazila sa ďalej.

O to však bola zlostnejšia. O to hladnejšia!

Hlad jej už nedovolil ani chvíľu ostať na mieste. Hnal ju ďalej a ďalej. Musí na niečo naďabiť, musí dačo uloviť!

Musí, musí...!

„Assspoň myšššku, assspoň žžžabku!“ sipela a kĺzala sa po hladkom ihličí.

Zrazu predsa čosi počula!

Zmeravela.

Naozaj, tam hore v ktorej si jedli sa ozývajú hlasy. Tenučké, piskľavé.

Lež v ktorej jedli to piští? Stoja tu tri blízko seba ako rodné sestry.

A čo to môže tak tenulinko pišťať?

Hniezdo!

Mláďatá!

Hej, nemôže to byť inšie, iba hniezdo — a v ňom mláďatá! Len tie tak pištia, len tie nič nedajú na sojku Klebetnicu, lebo nevedia, kto je Kľukatá!

Kľukatej sa maškrtnícky rozmihotal rozoklaný jazýček. To by bolo, mäkučké mäsko! A možno ich bude viac, možno zo päť!

Len na ktorej jedli pištia?

Na tej krajnej, či na tej strednej, alebo na poslednej?

To je jedno, vylezie na krajnú, pozrie sa. Mláďatá predsa nemôžu uletieť, počkajú.

„Piššštite, pišskocte, užžž dlho písškať nebudete!“ lačno zasípela a nedočkavo sa pohla ku krajnej jedli. Začala sa šplhať hore hrubým, drapľavým kmeňom. Len ticho, aby staré nezbadali!

Ani muk, deti!

Staré však zbadali... Otec Hnedochvost i mama Hnedoočka počuli sojkinu poplašnú zvesť o Kľukatej spod skaly machnatej. Hnedochvost aj radil Hnedoočke, sadni si radšej do hniezda, ja nachytám dosť hmyzu pre všetky mláďatá. Ale Hnedoočka vedela, že to by musel vari celý deň lapať chrobáky a muchy. Chlácholila teda otca Hnedochvosta, hniezdo vraj je vysoko, dobre schované, kdeže by vretenica hore liezla. Tá nájde na zemi dosť pod zuby. Otec Hnedochvost sa upokojil, veď naozaj, ešte sa nestalo, aby Kľukatá tak vysoko liezla za korisťou. Predsa však povedal: „Ja ostanem lietať bližšie, pri deťoch.“

Mama Hnedoočka teda lietala široko-ďaleko vo veľkých oblúkoch, otec Hnedochvost zasa krúžil blízko jedle so sedielkom. V takom malom okruhu sa mu zriedka podarí dačo chytiť, no takto je predsa len spokojnejší.

Len keby tie detváky tak nevrieskali!

„Ešte ste hladné?“ opýtal sa ich, keď sa mu podarilo objaviť tučného nočného motýľa, ktorého rozdelil na štvoro.

„Eštééé, eštééé! Ešte sme hladnééé!“ vrieskali drozdence, ale už nie takým nenásytným hlasom. Keby sa podarilo ešte zopár dobrých úlovkov, budú sýte a zaspia. Potom si otec

s mamou v pokoji ulovia svoje. Vlastne, Hnedoočka si sadne na hniezdo, aby hriala mláďatá, a Hnedochvost donesie aj jej. Vie o strome, plnom imela, a to má ona rada!

Odkiaľsi skraja lesa zasa doľahlo volanie sojky Klebetnice. Ešte stále robila poplach. „Kľukatá... štíhla!“

Dobre si robí svoju povinnosť tá sojka, pomyslel si otec Hnedochvost, ale už sa mu chýr nezdal taký nebezpečný. Kdeže by sa Kľukatá dostala až hore na vrcholec!

Urobil ďalší okruh a všimol si, že Hnedoočka sa vracia s veľkou zelenou húsenicou. To je dobrá húsenica, hladká, nie chlpatá. Lebo drozdence nie sú kukúčatá, nemajú rady chlpaté. A už sa hnal za muchou-mäsiarkou. Keď ju chytil, urobil ostrú zákrutu, aby bol čo najskôr pri hniezde. Možno tu stihne Hnedoočku.

Aj ju dostihol. Sedela vedľa hniezda a chvíľku celá zadychčaná odpočívala. Prisadol si k nej, nič nedal na pišťanie malých hladošov. Nech chvíľu počkajú, veď už nemôžu byť také hladné, kdeže!

„Odpočín si, ja sám nachytám, čo ešte treba,“ povedal Hnedoočke.

„Trrr, trr, trochu si oddýchnem, a potom ti ešte pomôžem,“ pristala Hnedoočka.

„Dobre,“ povedal Hnedochvost a náhlivo vyletel do vysoka.

Ešte nebol ani nad bleskom rozčesnutým bukom, čo kedysi vyčnieval nad ostatné, keď počul volanie: „Trr, šnerr, šnerr! Vráť sa, rýchlo sa vráť!“ Nemýli sa, to volá ona, Hnedoočka! Vari mu zabudla dačo dôležité povedať?

A Hnedoočka čoraz naliehavejšie volá. „Šnerr, šnerr!“ To už je naozaj dačo dôležité!

Obrátil sa, a už je pri nej.

A drozdica celá zdesená ukazuje: „Pozri, tam na susednej jedli! Pozri, Hnedochvost, moje drahé detúrence!“

Otcovi drozdovi stuhla krv v tele. Medzi najspodnejšími haluzami susednej jedle sa okolo drapľavého kmeňa ovíja

Kľukatá. Lezie ticho ako duch. Uhrančivé oči ustavične hľadajú kdesi na vrcholec.

„Čít, deti, ani muk!“ prikázal otec Hnedochvost holánikom tak násťojčivo, že zaraz ustrašene stíchli. Kľukatú to prekva-pilo. Zastala a hlavou hojdala sem i tam, ako keby čosi hľadala.

Staré drozdy sa skryli za hustú čečinu, v hniezde bolo ticho. Kľukatá po chvíľke váhania vyliezla horevyššie.

„Šťastie, že sa driape na susednú jedľu,“ šepkal otec Hnedochvost ustrašenej drozdej mame. „Odtiaľ sa musí vrátiť.“

„A keď sa vráti?“ plačlivo vydýchla Hnedoočka. „My ich neuchránime,“ a pohľadom granátikového očka pohladila stúlené drozdence.

„Vieš čo, ja ostanem tu, a ty polietaj všetkých známych. Popros o pomoc! Keď nás bude veľa, možno... Nie možno, isto...!“ A keď už Hnedoočka chcela vzlietnuť, zašepkal: „Nezabudni zavolať datľa Červenočiapočku, má silný zobák, ten jej dá! A keď stretneš sojku Klebetnicu, nech ti pomôže!“

Nehlučne vyletela. Celá sa triasla strachom, ale usilovala sa letieť čo najrýchlejšie. Hnedochvost si sadol do hniezda, našuchoril perie, prikryl drozdatá — a ustavične pozoroval, čo sa deje na susednej jedli.

Vretenica Kľukatá sa škriabala vyššie a vyššie. Postupovala však pomaly, pomýlená, že zatíchlo pískanie. Namrzené si-pela: „Prečččo nepiššštíte, nožžže, assspoň razzz píscknite!“

Pomôž, kto môžeš!

V prvej chvíli Hnedoočka nevedela, na ktorú stranu sa vrhnúť. Doktor Červenočiapočka býva až na kraji lesa, najbližšie býva orešnica, ale ako tá pomôže? Aj ostatné vtáčiky sú drobné.

Kde teda?

Naozaj, najlepšie bude skočiť rovno k ďatľovi, ten aj poradí. A tak letela ako strela tou stranou.

Doktora Červenočiapočku nemusela hľadať. Zďaleka ho počula, lebo práve bol na zdravotnej pochôdzke a hlasno preklepával choré stromy.

Už-už bola blízko, keď spoza smrekovej mladiny vyletela sojka.

Klebetnica!

Najprv tej poviem, rozhodla sa Hnedoočka. A už volala: „Klebetnica, Klebetnica, nože počkaj!“

Sojka bola rada, že Hnedoočka volá, možno chce s ňou len tak stratiť slovko — dve, a to Klebetnici dobre padne. Len jednému Klebetnica nerozumela: Prečo drozdica volá takým plačlivým hlasom.

„Čo sa stalo, Hnedoočka?“ opýtala sa sojka zďaleka.

Sadli si na haluz mladého smrečka a zadychčaná drozdica

poprosila Klebetnicu: „Pomôž mi, prosím ťa!“ Ešte aj krídlami zalomila.

„Ó, to ja rada, krehk, krehk, prečože by som nepomohla!“ sypala uveličená sojka. Prirodzene, ktože sa obíde bez jej pomoci, prirodzene...!

Hnedoočka v rýchlosti vyrozprávala, aké nebezpečenstvo hrozí jej mláďatám v sedielku na jedli.

„Hneď som vedela, že Kľukatá chce dačo vyvieť,“ škrekoce Klebetnica. „Veď som celý les zbúrila, vari si počula, Hnedoočka, či nie?“

„Pravdaže, počula, počula, teraz však treba zvolať všetkých, čo vládku pomôcť. Všetkých, ale vlastne koho, porad!“

„A ty teraz kam letíš?“

„Za doktorom Červenočiapočkom. Má silný zobák, Kľukatá sa ho zľakne.“

„Máš pravdu, doktor Červenočiapočka jej poriadne zapraží. A potom kam?“

„Neviem, Klebetnica,“ priznala sa Hnedoočka smutno. „Potom som hľadala teba, vieš pomôcť, poradiť. Všetky naše známe vtáčiky sú také krehké a slabé, ešte im Kľukatá môže ublížiť.“

„To teda môže, všetko je to drobizg, moja drahá,“ nahlas rozmýšľa sojka. „Ale aj tak treba všetkých zvolať! Aspoň ju naplašia. No, neboj sa, zvolám to sama, zvolám! A potom, veď to nemusia byť len vtáčatá. Pomôže aj veverica Ryšavka... A vieš čo...?“

Hnedoočka ani nedýchala.

„Ježko Pichliáč vie s vretenicami poriadne zakrútiť! Ten ti je na také potvory ohromný chlapík!“

Hnedoočka ani to nevedela, ako môže pomôcť veverica Ryšavka, ale tá aspoň skáče po stromoch, vo vrcholcoch je ako doma, no ako môže v takej výške pomôcť jež, to už si naozaj nevedela predstaviť. Nuž nahlas zapochybovala, či Pichliáč naozaj pomôže.

„Ale veď si povedala, moja milá, že Kľukatá lezie na susednú jedľu, či nie? A keď sa chce dostať k vášmu hniezdu v sedielku, musí sa vrátiť na zem.“

„Naozaj!“ vyhrkla potešená Hnedoočka. Vzápäť však znova zosmutnela. „A dobehne ježko Pichliač načas? Má také drobné nožičky!“

„Už aj letím, už aj letím!“ zbadala sa Klebetnica. „Možno dobehne, nožičky má drobné, ale vie nimi prepletať jedna radosť! Tak choď k Červenočiapočkovi a ja letím za ježkom. Potom sa zastavím u veveričky. A každému poviem, aj ty povedz, koho stretneš!“

Hnedoočka nestačila ani poďakovať a sojky už niet. Vzlietla na krídla rovno za zvukom datľovho klopania. Doktora Červenočiapočku našla na starom smreku, vydlabal poriadny otvor pod kôru a práve vyťahoval červíky, čo stromu zapríčinili zlú chorobu.

„Pámodaj dobrý deň, doktor Červenočiapočka,“ pozdravila.

„Aj tebe, aj tebe, Hnedoočka! Nechceš tuto červiačika?“

„Ďakujem, teraz nie,“ povedala, lež vtom si uvedomila, aká je lačná a červíka prehltna. „Prišla som ťa poprosiť o pomoc.“ A čo najrýchlejšie všetko vysypala zo seba.

Ďateľ počúva, počúva, aj na červíky zabudol, a len čo pochopil, o čo ide, vykrikol: „Krikrikri! Idem, Hnedoočka, toho zlodēja mám vyše hlavy! Aj onehdy som videl, ako trasochvostom povypíjal vajíčka. Dva dni nariekali, chudáci.“

A už datľa nebolo. Darmo sa Hnedoočka za ním náhlila, nijakovsky ho nevládala dosiahnuť. Nechala ho teda, nech letí, a začala premýšľať, koho by ešte zavolala. Ale nezišiel jej nik mocný na um. Začala teda volať, kade letela: „Pomáhajte, Kľukatá chce zožrať moje malé drozdence! Poďte pomôcť k jedli so sedielkom!“

Kričala, čo jej hrdlo stačilo, a musela sa veľmi premáhať, aby sa nerozplakala.

Tlkoce, buchoce Hnedochvostovo srdiečko

Kľukatá sa škriabala vyššie a vyššie. Otec Hnedochvost ju pozoroval so zatajeným dychom. Ticho sa plazila, dlhým telom ovíjala drapľavý a z jednej strany machnatý kmeň, aké mávajú staré jedle. Hnedochvost raz vidí hranatú hlavu, raz iba chvost, inokedy iba dlhé telo s kľukatou čiarou.

Vretenica sa podchvíľou zastavila, dvíhala hlavu, kývala ňou a hľadela dohora. Teraz, keď nepočuje piskot, akoby stratila istotu, že ide správnou cestou. Hnedochvostovi sa chvíľami zdá, že Kľukatá si to rozmyslí a vráti sa, taká je neistá. Ale to sa mu zdá asi preto, lebo si to veľmi, veľmi želá, vretenica sa však vždy po malej chvíli pohne nie dolu, lež hore.

Lezie, lezie a rozoklaný jazyk sa jej čoraz rýchlejšie mihoce.

Už je Kľukatá uprostred jedle, trochu ju zdržala ružica konárov, musela sa cez ňu preplieť, ale čože je to pre ohybné hadie telo!

Hnedochvost sa čoraz väčšmi pritláča na mláďatá, krídlami ich zakrýva, len aby nebodaj daktoré nevystrčilo hlavičku a nepíplo! Lebo Kľukatá ešte stále nezbadala hniezdo v sedielku, lezie naslepo a to je dobre. Veď ide na susednú jedľu!

No aj tak, čím je vretenica vyššie, tým hlasnejšie tlkoce drozdíe srdiečko. Tlkoce, buchoce, akoby chcelo vyskočiť z hrude, tlkoce, buchoce, akoby nebolo malým drozdím srdiečkom, lež zvonovým srdcom.

A Kľukatá sa len plazí, a čím je kmeň tenší, tým jej to ide rýchlejšie.

Čo spraví, keď zbadá, že sme na druhom strome? húta Hnedochvost a meria vzdialenosť jedného vršiaka od druhého. Nie, preskočiť nemôže, to teda len veverica dokáže! Musí sa vrátiť, to je isté. Ale nemusí sa vrátiť až na zem, a to je zle!

Keď si Hnedochvost obzeral jedľu, videl, že najspodnejšie vetvy susednej a ich jedle sú blízko seba, skoro si ruky podávajú. Tam môže Kľukatá preliezť zo stromu na strom, nemusí zísť na zem. O to chytrejšie bude pri hniezde — a to je veľmi zle!

A Hnedochvostovi sa vidí, že Hnedoočka odletela už veľmi dávno, a ani ona sa nevracia, ani iná pomoc neprichádza. Prečo len nejdú, či im, drozdom, nik nechce pomôcť? Vari sa všetci boja Kľukatej? Možno sa naozaj boja a myslia si, prečože by sme si pre druhého pazúriky pálili, ktovie!

Vretenica sa zasa zastavila a dvíha hranatú hlavu. Netrpezlivo sipí: „Ešššte ssste ďaleko, vtáčččencce?“

A ako by to počulo jedno z drozdiat, zmechrilo sa pod otcovým krídlom a slabunko písklo. Hnedochvosta až vara obľiala. Hlúpe mláďa! A pritlačil ho krídlom i nohou, aby bolo ticho. Ešte šťastie, že nevystrčilo hlávku a tak nespíšťalo! Takú by mu hodil na chvost!

Kľukatá však pisknutie nepočula. Bolo celkom slabulinké, to len otcovi tak silno zazvonilo v ušiach.

Vretenica sa zasa pobrala vyššie. Ešte chvíľku a bude celkom hore — a potom musí zbadáť hniezdo v sediелku.

Už musí prísť tá chvíľa!

Aj prišla, lebo nebolo možné sa jej vyhnúť, darmo sa otec Hnedochvost pritláčal k hniezdu, darmo sa túlil do drobnej hrčky, tá chvíľa musí prísť a už je aj tu!

Kľukatá sa vyšplhala ta, kde sa končia najtenšie vetvičky. Ďalej už nemôže, a ani nemá prečo. Na tejto jedli hniezda niet, ale kde to teda pišťalo?

Vretenica polovicou tela ovíja tenký vršiačik, druhou sa nakláňa na všetky strany.

Aha! Už vidí! Na susednej jedli! Ako sa len mohla pomýliť? Toľkú cestu urobila nadarmo.

A Hnedochvostovi mrzne krv a srdce si nepočuje. Kľukatá naň hľadí uhrančivými očami a drozd cíti, akoby ho priťahovala. Celou silou sa pritláča k hniezdu, drozdence, teraz nepípnete, teraz nie, ani za nič, lebo je zle!

Kľukatá je nazlostená sama na seba. Hlava sa jej nehne, oči upiera na drozda a sipí: „Ja sssprossstá, prečččo sssom nešššla na tamtú sssussednú!“ Odrazu sa začne pomkýnať po najbližšej vetvičke k drozdiemu hniezdu. Už len jednou obrúčkou sa drží vršiaka, väčšia polovica jej dlhého tela pláva v povetrí. Najradšej by preskočila zo stromu na strom, ale to sa nedá, vršiaky sú príďaleko jeden od druhého, tak skákať nevie ani jeden had na svete.

Hnedochvost len hľadí, hľadí, a zdá sa mu, že Kľukatá predsa len dokáže preskočiť, zdá sa mu, že je všetko stratené, a telo má od toho hadieho pohľadu celé drevené. Možno teraz by nedokázal ani vyletieť.

A Kľukatá sipí: „Kde sssú drozzzdencce, daj ich sssem!“

„Nedám,“ zmohol sa na odpoveď. „Choď preč, Kľukatá, nikdy ti nedám drozdence!“

„Sssama sssi ich vezzzmem, uvidíššš!“ jedovato sipí Kľukatá.

„Nedám!“ chce vykriknúť Hnedochvost, lež nevykrične, ledva to vypovie, lebo hlas sa mu trasie a hrdlo mu čosi sťahuje.

„Sssama vezzzmem!“ opakuje Kľukatá a už sa obracia, čo najrýchlejšie dolu a zasa hore, lebo ju ženie hlad i zlosť, že mohla byť tam a nie je.

Otcovi Hnedochvostovi trochu odľahlo; hneď mu odľahlo, len čo necítil na sebe pohľad tých uhrančivých očí. Len keby už dakto prišiel, len keby tu už dakto bol!

A ako na zavolanie, v tej samej chvíli priletel doktor Červenočiapočka. Prisadol si tesne k hniezdu a ticho sa spýtal:

„Kde je?“

„Aha, ponáhľa sa tamto dolu!“

„No to ešte máme trochu času,“ oddýchol si ďateľ a o vetvičku si pobrúsil silný zobák.

„Som rád, že si prišiel,“ poďakoval sa Hnedochvost ďateľovi, lebo už nebol taký osamelý a cítil sa smelší. Ani srdce mu tak hlasno nebije, ani sa tak netrasie od strachu. „Čo spravíš,

„Ďobneš ju do hlavy?“ opýtal sa doktora Červenočiapočku.

„Ešte neviem, či Ďobnem,“ zamyslene vraví Ďateľ, lebo vretenicu nie je tak ľahko Ďobnúť do hlavy, mohla by uhryznúť. „Ale dačo spravím, neboj sa!“ Pozrie dolu a hneď vie, čo spraví. Kľukatá nesmie preliezť z jedle na jedľu. A tamtie spodné haluze sú nebezpečne blízko!

Nečakal, zletel dolu, a kým sa Kľukatá plazila susednou jedľou, začal zobákom píliť najspodnejšiu haluz. Našiel miesto, kde bola najslabšia, vetrom nalomená, a Ďobal a Ďobal.

Naďaleko sa ozýva mocné klopanie drozdieho zobáka. Hnedochvostovi znie ako najkrajšia hudba.

Ani most sám nepadol, ale ani šuška

Kľukatá sa kľže dolu jedľou, náhli sa, no čím sa viac náhli, tým jej to ide horšie. Tu sa zapletie do konárov, tam hlavou udrie do hrče. A sipí, sipí, ustavične opakuje: „Musssím dossstať drozzzdencce! Aj drozzzda dossstanem!“ A na Červenočiapočku sipľavo vrieska: „Nechaj mi ten mossst, musssím ísť hore!“

Doktor Červenočiapočka nemá čas na reči, lebo dobe ostošesť, ba ostošesťdesiatšesť. Ozaj, tieto dve vetvy sú ako naozajstný most. Zhodím ti most, vretenica, ty už po ňom nepolezieš! vraví v duchu Červenočiapočka a len dobe a len píli, červená čiapočka na hlave sa mu len tak mihoce. A vetva sa stále viac chveje, už sa nakláňa, už sa drží len na kúštičku, už ani toho kúštička niet.

Až keď vetva odkväcla, doktor Červenočiapočka hrdo zdvihol hlavu a vraví Kľukatej: „Most som ti zhodil, Kľukatá, a aj teba zhodím, keď hore polezieš!“

Kľukatá div z kože nevyskočí.

„Mossst sssi mi zzzhodil, mňa nezzzhodiššš, uvidíššš!“

„Zhodí ťa, Kľukatá, zhodí!“ kričí Hnedochvost z hniezda, už celkom smelý a rozradostený, lebo teraz musí zísť Kľukatá až na zem!

„Ty buď ticho, sss tebou sssi ľahko poradím!“ odvrkla vretenica drozdovi. Pritom postála a hlavu zdvihla dovysoka.

A vtom bÁC!

Velikánska šuška padla Kľukatej rovno na hlavu, skoro ju omráčila.

Kto to? Čo to? Vari len šuška nezletela sama od seba!

Veru nie, šuška sama nespadla, to ju veverička Ryšavka zhodila. Nik nezbadal, kedy pribehla, lebo Červenočiapočka pílil most, Hnedochvost pozoroval Červenočiapočku, a Kľukatá nemyslela na nič iné, len že je ukrutne hladná a na susednej jedli je hniezdo plné mláďat. A tak Ryšavka pribehla nepozorovane a začala bombardovať.

A veru vie parádne triafať!

„Ďakujem ti, Ryšavka,“ volá Hnedochvost. „Ešte jej pušť jednu, ešte aspoň jednu!“

Veveričku Ryšavku netreba dva razy núkať. Fik — a už letí ďalšia šuška. Kľukatá už nečaká, zvinie sa okolo kmeňa a hlavu schová pod pazuchu konára. Ani sa nehne. Ale keď sa nehne, nelezie dolu a nebude liezť ani hore. A to je dobre, veľmi dobre! Veverička práve to potrebuje. A preto bombarduje a bombarduje, koľko vládze. Lebo keď ju sojka Klebetnica zočila a povedala jej, aby sa ponáhľala k hniezdu v sedielku, tak jej nakazovala: „Nedovoľ, aby Kľukatá zliezla na zem! To jej nedovoľ, pekne ťa prosím!“ A keď sa Ryšavka začala vyzvedať, prečo a načo, Klebetnica jej v letku zakričala: „Uvidíš!“

A tak veverička púšťa jednu šušku za druhou, ale už okolo

všetky otrhala, za šuškami treba chodiť, potom sa vrátiť, namieriť na Kľukatú — a to už nejde tak rýchlo.

„Červenočiapočka, poď šušky nosiť!“ volá Ryšavka na datľa.

A datľa nelenivý nosí šušky ako divý. Teraz už zasa šušky lietajú jedna za druhou, a len čo Kľukatá vystrčí hlavu spoza konára, šuška jej prefičí popred nos.

„Aj ja ti pomôžem, veverička!“ dvíha sa Hnedochvost, doktor Červenočiapočka však vraví: „Ty len sed, aby sa malé neplašili. Ja ešte stačím.“

Ešte stačí, ale čo keď otrhá všetky šušky nablízku! Potom bude treba po ne lietať ďaleko.

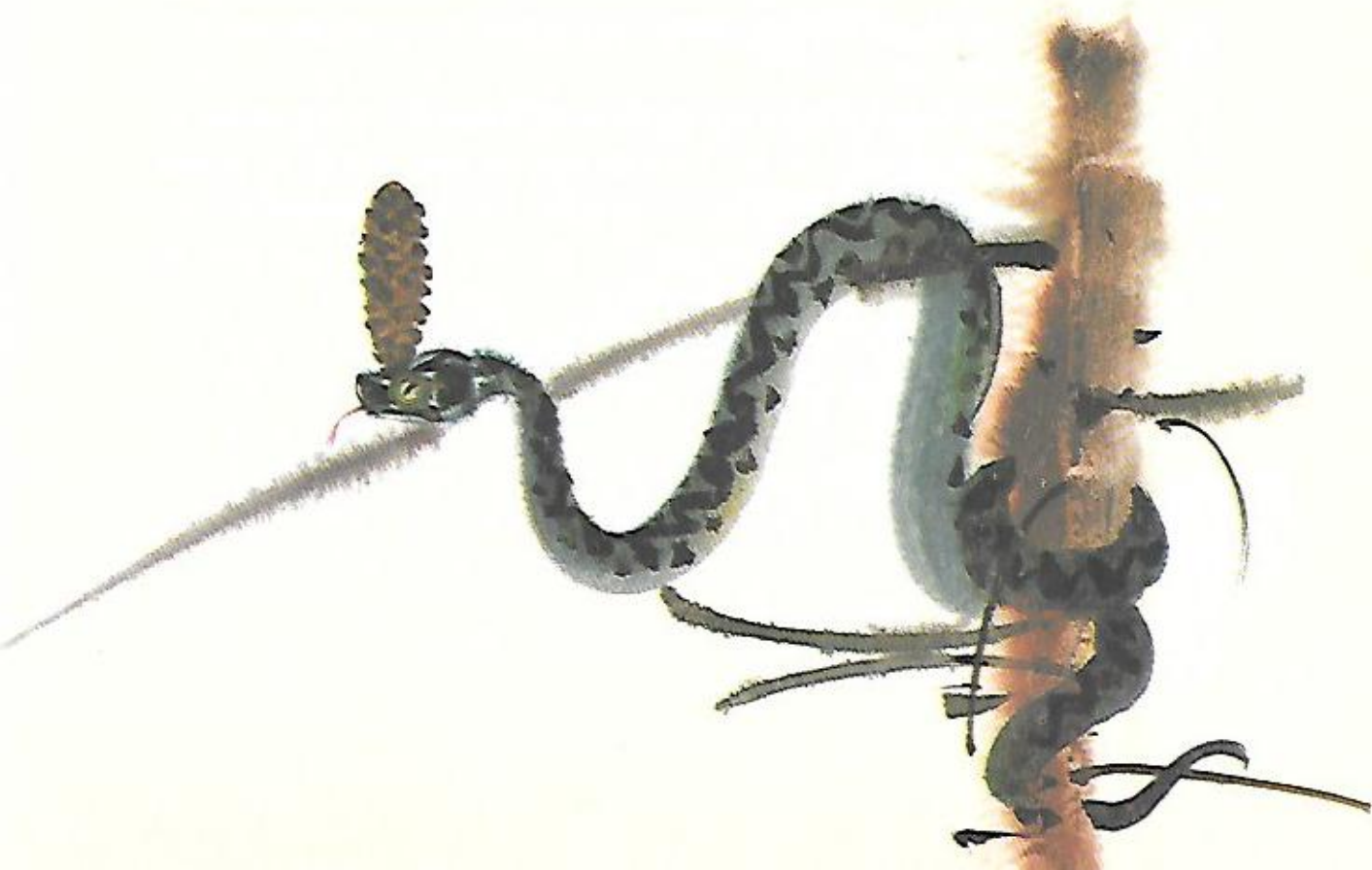
Letia šušky na Kľukatú, letia jedna za druhou, a hore na vršiakoch ich je stále menej a menej. Naozaj, čo potom?

Aha, už je tu mama Hnedoočka! A neprišla sama, za ňou letí celý krdeľ vtáčat. Celý krdeľ, no iba drobných vtáčeniec. Sýkorka, oriešok, žltochvost, dve penice, čížik i slávik, aj maličký králik zlatohlavý. Zo všetkých najväčšia je krakľa, no aj tá je na vretenicu príkrátka.

„Nič sa nestalo mláďatkám?“ dychčí mama Hnedoočka.

„Nič, tu sú,“ vstáva otec Hnedochvost z hniezda. „Sadni si a oddychuj. Veď ledva dych lapáš!“

„A vretenica?“

„Tamto je, veverička ju bombarduje, aj ja jej idem šušky znášať. No sadaj!“

Hnedoočka si sadla, krídlami pohladkala mláďatá, teplé slovo im pošepala, a ostatné vtáčence začali obletovať jedľu, na ktorej sa skrýva Kľukatá. Obletujú ju a kričia každé svojim hlasom. Teraz veru ani slávik nespieva, ani čížik, lež z plného hrdla kričia: „Strať sa, Kľukatá, strať sa!“

„Vy sssa ssstraťte, háved' jedna!“ sipí had, lež vtáči džavot neprekričí. Ako keby nič nepovedala. A to jej teda ide na nervy!

Doktor Červenočiapočka i otec Hnedochvost znášajú Ryšavke šušky, musia ich už nosiť zďaleka, lebo tri vršiaky sú prázdne, ale nosia, znášajú a veverička ich spúšťa. Jedna šuška sa odrazila od konára a bum! rovno na Kľukatú. Vtáčence od radosti spišťali a ešte mocnejšie kričia: „Strať sa, Kľukatá, chytro sa strať!“

Kľukatá sa však nehýbe, a možno tam bude aj do večera. A možno aj na druhý deň. Vôbec sa nechce vzdať chutnej maškrtky, vôbec nie. Ba práve teraz nie. To by teda bolo, aby vyšla na posmech!

Ale čo bude potom, keď neodíde?

Čo len bude potom, keď šušiek nebude?

Ešte chvíľu vydržte!

Tolko kriku a džavotu okolo troch jedlí ešte jakživ nebolo. Kľukatej už v hlave hučí, ale v bruchu škvrcí. Keby nebolo toho škŕkania, možno by aj ušla kade ľahšie, ale aj keby chcela, nemôže. A ona veru ani nechce.

A tak len čaká a vtáci národ okolo vrieska strať sa, strať sa, Kľukatá! A šušky padajú jedna za druhou, nedajbože hlavu ukázať.

A v tom šuchu-ruchu nik nečuje ďaleké volanie: „Ešte chvíľu vydržte! Ešte chvíľu...!“

Až keď bola sojka Klebetnica blízko, až keď sadla na vršiak tretej jedle, všetci ju počuli.

„Vydržíme, ale dokedy máme vydržať, Klebetnica?“ opýtal sa doktor Červenočiapočka.

„Hej, dokedy máme vydržať?“ opýtal sa aj otec Hnedochvost, lebo už bol poriadne ustatý.

„Ešte chvíľku, veď vravím,“ škrieka sojka Klebetnica.

„A potom?“

„Potom sa dačo stane,“ kýva sojka chochlatou hlavou, ale nič viac. Aká je zrazu skúpa, potvorka!

„No veď vrav, čo sa má stať?“

„Hneď, hneď, ešte chvíľku! Nože jej hoď jednu, Ryšavka, nevidíš, ako vystrkuje hlavu?“

Šuška už letí, Kľukatá sa nestačí uhnúť a buch, dostala na hlavu.

A sojka Klebetnica len hľadá kdesi dolu. Hľadá, hľadá, z nohy na nohu prestupuje. Vidno, pre čosi je netrpezlivá.

A už je to tu!

Blízko k jedli, na ktorej je Kľukatá, pribehol ježko Pichliač. Aký je len zadychčaný, ani papuľku nevládze zatvoriť. A sojka už švih k nemu, šušušu, o čomsi sa poradili a potom sa ježko schoval za starý peň, aby ho Kľukatá nezbadala. A sojka

zasa vyletela na vršiak, akoby sa nič nestalo. Z vršiaka sa však hneď a zaraz pustila na krídla, sadla o hodný kus ďalej a zaškriekala: „Poďte sem, všetci sem!“

Vtáčence od údivu onemeli. Veverica Ryšavka pustila šušku celkom vedľa, tak sa jej paprčky roztriasli. Len doktor Červenočiapočka pokojne povedal: „Keď volá, poďme!“ a prvý sa dal letieť. Iste všetko pochopil, veď nedarmo je múdry doktor.

A tak sa všetci pustili na krídla, len veverička Ryšavka nie, lebo ona nemá krídla, zato však letela aj ona z vršiaka na vršiak, chvost našuchorila, nožičky rozťahla, a pri sojke bola zároveň s vtáčatami.

Aj otec Hnedochvost chcel letieť, už bol v povetrí, potom si to však rozmyslel, vrátil sa k mame Hnedoočke, aby sa sama nebála.

Okolo jedle s Kľukatou odrazu nastalo ticho. Ryšavka ju nebombardovala, vtáčence ju neohlušovali. Ticho, ticho, ticho.

Kľukatú od toho ticha až striaslo. Spočiatku mu ani neverila, nazdávala sa, že načisto ohluchla. Ale keď hodnú chvíľu nepadla ani jedna šuška a nepreletelo ani jedno vtáča, opatrne vystrčila obitú hlavu spod konára. Nič, celkom nič. Vystrčila hlavu ešte smelšie a potom sa celkom osmelila. Hlad ju poháňal, čím skôr sa dostať k hniezdu!

Čím skôr, čím skôr!

Vlnistým pohybom sa náhlivo začala spúšťať dolu. „Hlúpe vtáččencce! Terazzz užžž ssste moje, drozzzdcncce!“ sipľavo si dodávala odvalu.

Čo ste rozum potratili, vtáčatá?

Okolo Klebetnice na vysokom hrabe sa zleteli všetky vtáčence. Pribehla aj veverička Ryšavka, a tá prvá sa oborila na sojku: „Čo si nás sem volala, Klebetnica? Vari preto, aby Kľukatá uchmatla drozdie mláďatá?“

A za vevericou spustili vtáčence: „Chceš, aby ich uchmatla, vari to chceš?“

„Aká si ty čudná, Klebetnica!“

„A zlá si, vieš!“

Klebetnica strepotala krídlami, až sa belasé brčká zajagali v povetrí, a kričí: „Čo ste rozum potratili?“

Zle-nedobre je na sojku Klebetnicu. Aj sýkorka jej nadáva, aj oriešok, aj krakľa, ešte aj drobný králik jej rovno do očí vykrikuje také čosi, čo by si nikdy nemala dať za klobúk, keby dajaký mala.

„Veď mi dovoľte povedať slovko, dve! Kým tu vy tárate, bude po všetkom, ani to neuvidíme!“ hnevá sa sojka.

„Ticho!“ zamiešal sa doktor Červenočiapočka a prisadol si k sojke, akoby ju chcel brániť. „Nech sama povie, prečo nás sem volala!“

To stačilo, doktor Červenočiapočka vždy vie, čo vraví.

„Vedela som, že jedine on môže pomôcť, nuž letela som za ním až na kraj hory.“

„Za kým...“ ozvali sa zvedavé hlasy.

„Nuž za Pichliačom, ježkom Pichliačom. Mala som šťastie, doma bol, na slniečku sa vyhrieval. Vravím mu, o čo ide, ale on, že je to ďaleko, a možno hniezdo je už dávno prázdne. Povedala som mu rovno: Nebuď lenivý, Pichliačisko, keby som si nebola istá, že Kľukatá sa tak ľahko k hniezdu nedostane, neunúvala by som ťa! Ale mňa nohy bolia, včera som pridaleko blúdil, vykrúcal sa, potvora. Bolia, nebolia, hajde! zvrieskla som mu nad hlavou, až sa od ľaku skrútil do kľbka. Potom som začala inakšie: Aj by som ťa na kuse odniesla, ale kdeže ja vládzem. To naň platilo. Nepotrebujem, aby si ma nosila, nie som maličký. A šiel. Tak vám nožičkami prepletal, jedna radosť! A ja letím nad ním a povzbudzujem ho ako na pretekoch. Rýchlejšie, Pichliačik, rýchlejšie, zlatý môj! Trielil, trielil, až vám mi ho bolo ľúto. Prevráhal sa, potkýnal sa, nedbal, že sa poudiera, len upaľoval. Letela som kúsok vopred a hľadala som preň najlepšiu cestu. Tade to, Pichliačik, tade nie, zapletieš sa do húštiny! Dolu vŕškom sa vám skrútil do kľbka a kotúľal sa ako guľa. Bol to od neho parádny výkon, rekordný, to vám vravím!

A teraz je pod jedľou a čaká na Kľukatú. To teda bude prekvapenie!“

Prekvapenie to bolo aj pre vtáčence, aj pre veveričku Ryšavku. Lebo v tom zhone a zápale boja si nevšimli príchod ježka Pichliača. Jediný doktor Červenočiapočka ho zazrel.

„Ale prečo si nás sem volala, Klebetnica?“ nerozumela pe-
nica.

„To si nám mohla aj tam povedať, teraz neuvidíme...“
ozval sa vyčítavo žltochvost.

„Keď budete tárať dve na tri, naozaj nič neuvidíte,“ za-
hriakol ich doktor Červenočiapočka.

„Myslíte si, že by sa Kľukatá pohla, keby sme aj naďalej
robili ten huriavk? A či Pichliáč má liezť za ňou na strom?“

„Ahá, tak je to!“ ťukol sa pazúrikom do hlavy slávik.

„No vidíte, aký krátky rozumček máte!“ zasmiala sa sojka
Klebetnica.

Vtáčence sa zahanbili, no najviac sa zahanbila veвериčka
Ryšavka. Mrzelo ju, že patrí medzi tých s krátkym rozumom.
A teraz sa jej to zdá také jednoduché!

„Podme, ale potichu!“ vyzvala všetkých Klebetnica.

Ďateľ Červenočiapočka chcel veвериčke napraviť zlú náladu:
„My sme už svoje spravili. A to vám poviem, držali ste sa
statočne! Najmä ten výmysel so šuškami bol výborný, Ryšav-
ka, gratulujem!“

Ryšavke to dobre padlo, žmurkla na Červenočiapočku,
uškami zastrihala na Klebetnicu. Ale sojka sa nezdržala:
„To som jej ja, aby Kľukatú dolu nepustila.“

„Všetko ty, ty, ty!“ zahriakol sojku Ďateľ. „Ty si prišla na
to, púšťať jej na hlavu šušky?“

„Na to nie, ale...“

„No tak! Podme už, ale potichu, lebo zmeškáme!“ povedal
Červenočiapočka a prvý vyletel.

Ako Kľukatá o chvost prišla

Prileteli v poslednej chvíli. Kľukatá sa práve zošmykla z jedle na ihličím vystlanú zem a zamierila k jedli s hniezdom v sedielku. Vtedy sa spoza práchnivého pňa ukázal ježko Pichliač.

„Počkaj, Kľukatá, nože nie tak chytró! Postoj na slovíčko!“ a zastúpil jej cestu.

Kľukatá na okamih zmeravela, potom sa zvinula do kľbka, len hlava jej čnie dohora. Hlava s uhrančivými očami, čo priťahujú ako magnet. Lež na Pichliača hadie oči neúčinkujú, kdeže!

„Čččo chcceššš, Pichliaččč, uhni zzz ccccssty!“

„Prečo by som uhýbal, ty uhni!“

Tak sa chvíľu merali a práve vtom prileteli vtáčatá a pribehla veverička Ryšavka. Posadali si na najspodnejšie konáre, aby všetko videli. Prisadla si k nim aj mama Hnedoočka i otec Hnedochvost a hore v hniezde už zasa spišťali mláďatá.

Chvíľu sa teda tí dvaja nemo merali a ani na strome nikto nepípol.

„Zzzmizzzni, Pichliaččč, kým je čččass!“ sipí Kľukatá a v hlase má toľko zlosti ako nikdy. Ako by nie, veď zasa počuje mláďatá pišťať.

Ježko ani muk. Len stojí rozkročený na drobných nožičkách, stojí, pichliače pripravené, a hľadí veselými očkami na Kľukatú. Zdá sa jej, akoby sa posmieval.

To ju už celkom vyviedlo z hadej rovnováhy.

Zaútočila. Hlava jej vyletela z kľbka a mieri na ježkov ňufák. Keď však dopadla, nebol tam už ňufák, lež pichľavá guľa. Popichala sa Kľukatá, hrozne sa popichala, bolesť jej prešla celým telom.

Teraz sa už vtáčence nezdržali, vypukli v jasot. Začali povzbudzovať ježka Pichliača: „Nedaj sa, Pichliačik, nedaj sa!“

„Veď sa nedám,“ vraví ježko a zasa hľadí na Kľukatú tými posmievacími očkami.

„Ty sssmradľavý ježžž!“ zasipela Kľukatá. „Čččo tu vlasstne chccceššš?“

„A ty čo tu chceš, há?“ vraví Pichliač a oči sa mu ešte viac smejú. Aspoň Kľukatej sa zdá.

„Mám tu prácccu, zzzmizzzni podobrotky!“

„Aj ja tu mám robotu, a nezmiznem ani pozlotky.“

Len čo to dopovedal, hadisko sa naň znova vrhlo. Ešte bleskurýchlejšie ako prvý raz. Hadia hlava teraz mierila na výsmešné oči. Ježko sa však znova premenil na pichľavú guľu, ešte bleskurýchlejšie ako predtým. A Kľukatú zasa privítali ostré pichliače a ešte páľčivejšia bolesť. Zasipela nezrozumiteľne. Rozzúrila sa. Zabudla na opatrnosť, slepo sa vrhla medzi pichliače, nedbala na bolesť, nedbala na nič, chcela to protivné kľbko ovinúť, stlačiť a rozpučiť.

Na túto chvíľu čakal ježko Pichliač. Na chvíľu, keď Kľukatá

prestane byť ostražitá. Začal sa aj s vretenicou gúľať a pichať ju po celom tele. Chcela sa vyprostiť, chcela ustúpiť, lež nemohla. A odrazu pocítila na chvoste ježie zuby. Drobné, lež ostré ako ihly.

„Pussť!“ zastenala, ale márne.

Pichliač chvost nepustil, naopak, hrýzol a hrýzol, kým mu neostal v papuľke. Až potom sa prestal gúľať a vretenica sa mohla vyslobodiť. Aj sa vyslobodila a už ani chvíľu nečakala, lež utekala, utekala. A pritom ustavične sipela: „Môj chvosst, môj krásny chvosst!“

„Utekaj, Kľukatá, lebo ak sa ešte raz pustím za tebou, hlavu ti odhryznem!“ zakričal ježko Pichliač. Potom sa hrdo vypol, pozrel hore, kde sedeli vtáčence, zažmurkal veselými očkami a riekol: „Páni drozdovci, môžete byť spokojní, tá sa sem už nikdy neukáže!“

A otec Hnedochvost i mamka Hnedoočka zleteli na zem a hlboko sa ježkovi poklonili. „Ďakujeme ti, ježko Pichliač, že si nám zachránil holániky. Veľmi pekne ti ďakujeme!“

„Nemáte za čo, páni drozdovci,“ uklonil sa aj ježko. „Aj sojke Klebetnici poďakujte, tá ma sem dotiahla.“

„Aj veveričke Ryšavke, tá Kľukatú šuškami bombardovala,“ doložil doktor Červenočiapočka.

„Aj doktorovi Červenočiapočkovi, ten jej most z konára odpílil,“ pridala sa veverička Ryšavka.

„Ďakujeme, ďakujeme! Aj ježkovi Pichliačovi, aj sojke Klebetnici, aj doktorovi Červenočiapočkovi, aj veveričke Ryšavke! Aj všetkým ostatným!“ ukláňali sa drozdovci na všetky strany.

A všetci sa zasa ukláňali im.

A hore v hniezde hlasnejšie a hlasnejšie pištali drozdence: „Hladné sme, hladné sme!“

Škoda, že to slniečko nevidelo

„Tak ja už idem,“ rozhodol sa ježko Pichliač po chvíli. „Mám kusisko cesty domov, a už teraz si nohy necítim.“

„Vyprevadíme Ťa, ježko Pichliačko, na kuse Ťa vyprevadíme, dobre?“ zašvitorili vtáčence.

„Keď sa vám neťažší, nech sa páči, aspoň mi do kroku zaspievate,“ ochotne pristal jež.

„Ani tebe sa neťažšilo, ani nám sa neťažší.“

„Aj my by sme Ťa šli vyprevadiť, ježko, ale deti sú zasa hladné, počuješ,“ povedal otec Hnedochvost a už ledva obse-del na mieste.

„Veru, my nemôžeme,“ ľútostivo riekla aj mamka Hnedo-očka.

„Vy choďte,“ obrátil sa doktor Červenočiapočka na vtáci drobizg, „odprevadzte ježka na kuse cesty, ja ostanem tu. Neďaleko je chorý smrek, ustavične stene, pozriem sa mu pod kôru. Čo tam bude, nechám drozdovcom, aby čo najskôr nakrmili mladé.“

„A ja vám donesiem jadierka zo šušiek, chcete?“ prihlásila sa veverička Ryšavka.

„Ďakujeme, drozdence jadierka nejedia, pokazili by si žalúdok,“ povedala mamka Hnedoočka.

„Škoda, tak idem odprevadiť ježka,“ rozhodla sa veverička.

A tak sa ježko vydal na spiatočnú cestu a nad ním poletoval krdel vtáčat. Z vršiaka na vršiak, zo stromu na strom skákala Ryšavka, chvíľami zbehla na zem a hopkala vedľa Pichliača a o všeličom mu tárala, aby mu cesta chytrejšie ubiehala a aby necítil ubolené nohy. Aj vtáčence mu odušu vyspevovali do

kroku, akoby to šiel sám kráľ hory. Sýkorka spievala tititrrr, cicicicrrr, oriešok cikcickik, žltouchvost fuidfuid, tektek, penice didildi, didildi, didlidé, čižik didldidldeč, slávik gig gig cik, králik sisisri, a krakľa do toho všetkého mrmlala na basu gek kreh, kreh gek. Dohromady to bol utešený slávnostný koncert a ježko Pichliač naozaj nemal čas myslieť na ustaté nohy.

Sojka Klebetnica už zasa lieta ponad les, aby sa dozvedela, čo je kde nové, čo sa v lese deje.

Aj drozdovci lietajú za chrobačou a muchami a vôbec necítia, že sami sú hladní. Od radosti, že detúrencom nehrozí nebezpečenstvo, nedbali by lietať a znášať potravu hoci aj do bieleho rána.

Nedaleko sa ozýva klepot ďatlieho zobáka, a keď už Hnedochvost a Hnedoočka dlho-predlho lietali a mláďatá ešte stále kričali, ozval sa doktor Červenočiapočka.

„Poďte sem, poďte sem, drozdovci!“

A keď prileteli, Červenočiapočka im ukázal dieru v smreku a v nej plno chrobače, až sa im v očiach zaiskrilo. Dlhým jazykom chrobač spod kôry povyberal a naukladal, že radosť hľadieť.

„Toto je vaše, do jedného ich vyzbierajte!“ a odletel ďalej stromy preklepávať.

Mamka Hnedoočka i otec Hnedochvost trochu zobli, potom detúrencom poodnášali, až sa malé nasýtili a pousínali. Potom sami pojedli, čo zostalo, a bolo toho nemálo. Keď mali dosť, mama sadla na hniezdo, otec na blízky konárik, a spoločne zadriemali, lebo ich premohla únava nevšedného dňa.

Škoda-preškoda, že všetko toto, čo sa stalo, nevidelo slniečko. Bolo by malo veľkú radosť. Slniečko však nemôže stáť na mieste, už dávno zašlo za Vysokú horu, a tak to ani vidieť nemohlo. Možno mu však o tom všetkom dakto porozpráva, ktovie.

Rozprávka
o divej
kačičke

Pod jelšou ktosi ukradol vajíčka

Žila raz jedna kačička. Nebolo to dávno, pradávno, ako býva v starých rozprávkach, lež nedávno — ba možno tá kačička ešte aj dnes žije.

A nebolo to ďaleko, preďaleko, za siedmimi horami a za siedmimi vodami, lež na okraji jednej našej hory.

Bola teda jedna kačička a volala sa Modropierko.

Na pohľad celkom obyčajná divá kačička, taká, čo žije na kraji lesa, pri potokoch, močiaroch a rybníkoch. Perie barnavé, brká na krídlach oceľovobelasé, ligotavé, na krku fŕkaný golierik. No a zobák i nohy nie červené, ale tmavé, černasté.

A táto kačička Modropierko, naoko celkom taká ako všetky divé kačice, mala hniezdo pod košatou jelšou pri potoku. Radšej by ho bola mala v šachorine pri močiarí, lež blízko našej hory nebolo ani močiara, ani rybníka, len tento bystrý potok.

A sem, do hniezda pod jelšou, znášala kačička Modropierko sivasté vajcia. Znášala, znášala a tešila sa, že z vajíčok sa vyliahnú malé kačičatká a ona bude s nimi plávať hore — dolu po potoku a ukazovať svetu: Pozrite, aké mám krásne detúrence!

Hej, všetci sa pozrite!

Dve vajíčka už uložila do hniezda, no keď sa raz vrátila z potoka — našla iba porozhadzované škrupiny.

Divé kačice nevedia slzy roniť, ale plakať vedia aj bez slz. Plakala a nariekala aj naša kačička Modropierko.

Kto to len mohol vykonať?

Kto je tým ukrutným maškrtníkom, čo vypil jej vajíčka?

Ach, veď ho cítiť v povetrí!

A tu sú aj stopy! Stopy drobných neveľkých labiek!

Jež jej vypil vajíčka!

Maškrtný ježúrisko!

Keby aspoň vedela, ktorý to bol, ale tu na kraji lesa ich žije niekoľko.

Čože však záleží na tom, ktorý to bol, keď z vajíčok už nebudú kačičatká, už nebudú za kačičkou plávať hore-dolu potokom!

„Sem už neznesiem ani jedno vajíčko!“ povedala si kačička Modropierko, keď ju prešiel najväčší žiaľ. „Ten pichľavý pahlník nabudúce príde ako na isté!“

Tak sa kačička Modropierko rozhodla postaviť si nové hniezdo.

Voda, voda, ochrániš vajíčka pred zlodejom?

Nové hniezdo — to nie je malá robota. Naznášať suchej trávy, halúzok a šachoria, všetko uplietť a vystlať perím a machom.

Ale čo nespraví mať pre svoje deti?

Nasledujúce dni mala kačička Modropierko veľa práce. Najprv si obzerala miesto, kde nové hniezdo postaví. Najlepšie by ho bolo postaviť na vode, tam sa pichľavý zlodej nedostane.

Ale bystrý potok nie je tichý rybník s ostrovčekmi a šachorovými skrýšami.

Kačička Modropierko sa však nevzdávala. Chodila po brehu, plávala po potoku, hľadala a hľadala.

Až našla.

Hodný kus poniže v zákrute bola zátočina. Tichá a hlboká. A z tej zátočiny vyčnieval rozvetvený koreň ako jelenie parohy. Ten unesie kačičkino hniezdo ako nič. Je síce dosť blízko pri brehu, ale aj tak to bude istejšie bývanie ako na súši.

A kačička Modropierko začala stavať hniezdo. Ponáhľala sa, pracovala bez oddychu, aby mohla čo najskôr uložiť doň vajíčko. Sivasté vajíčko, za ním druhé, tretie i štvrté. Stavala, stavala, až vystavala krajšie hniezdo ako to prvé. Aké len bolo mäkulinké! Tu bude kačičatkám ako v rozprávkovom

paláci! Keď sa im zažiada zaplávať si, rovno z hniezda
čľupnú do vody.

Keď bolo hniezdo hotové, kačička začala znova znášať
vajíčka. Pekné sivasté vajíčka. Jedno, druhé, tretie... V duchu

si už predstavovala, aké sa z nich vyliahnu kačičatka. Guľaté, samé páperie!

Zabudla už na svoj prvý žiaľ, tešila sa na to, čo príde.

Ale jedného dňa opäť našla hniezdo prázdne! Zazrela ešte, ako z neho vyskočilo na breh čosi čierne.

Tchor Smradliačisko! Ešte si jazykom kútiky vylizoval.

Darmo kačička Modropierko labkami zalamovala, darmo celý deň a celú noc smútila, mäkká dolinka v hniezde ostala prázdna. Iba na zátočine krúžili zvyšky škrupín. Akoby nashvál, aby ich mala kačička čo najdlhšie pred očami, nemohli sa dostať do prúdu.

Vrba, vrba, ukryješ sivé vajíčka?

Ale aj ten najväčší žiaľ časom prejde. A tak sa kačička opäť vybrala hľadať miesto pre nové hniezdo, do ktorého by sa nedostal ani jež, ani tchor. Pustila sa plávať po potoku a obzerala sa po oboch brehoch, či jej niečo nepadne do oka.

A veru padlo.

Stará vrba sa nahýnala nad hladinu, akoby sa chcela napiť vody. V jej hrčovitej korune by sa hniezdo udržalo jedna radosť. Tu by mala kačička Modropierko zaiste pokoj. Veď ktorémuže zlodejovi príde na um, že v tých hrčiach medzi strapatými prútmi sú vajíčka?

Opýtala sa teda kačička vrby: „Môžem si v tvojej korune postaviť hniezdo? Ukryješ mi vajíčka pred zlodejmi?“

Vrba však neodpovedala. Bola nahluchlá, lebo to bola veľmi stará vrba.

Uplietla si teda kačička Modropierko hniezdo, ešte mäkšie a útulnejšie ako predošlé — a zniesla prvé vajíčko. Po prvom druhé, po druhom tretie. Ležali v dolinke a všetky sa na seba ponášali ako vajce vajcu. Navlas rovnaké. Iste sa z nich vyľiahnu navlas rovnaké kačičence. Krásne, prekrásne.

No nevyšli sa.

Nevyľiahli sa, lebo z neďalekého smreka uvidela hniezdo kuna Pahlná, a tá je ešte väčší maľkrtník na vajcia ako jeľ alebo tchor. Spočiatku ani nevedela, že sú to vajčička, len sa jej čosi zabelelo, ale kuna je zvedavé zviera — a tak onedlho vyňúrara tajomstvo strapatej vřby.

A jedného pekného dňa, keď kačička chytala ryby, lebo sa jej už od hladu zatmievalo pred očami, priplichtila sa Pahlná na vřbu.

Kačička Modropierko sa práve ponárala za rybami, keď zazrela podozrivý tieň. Vystrčí hlavu z vody a rybka belička jej vypadla zo zobáka.

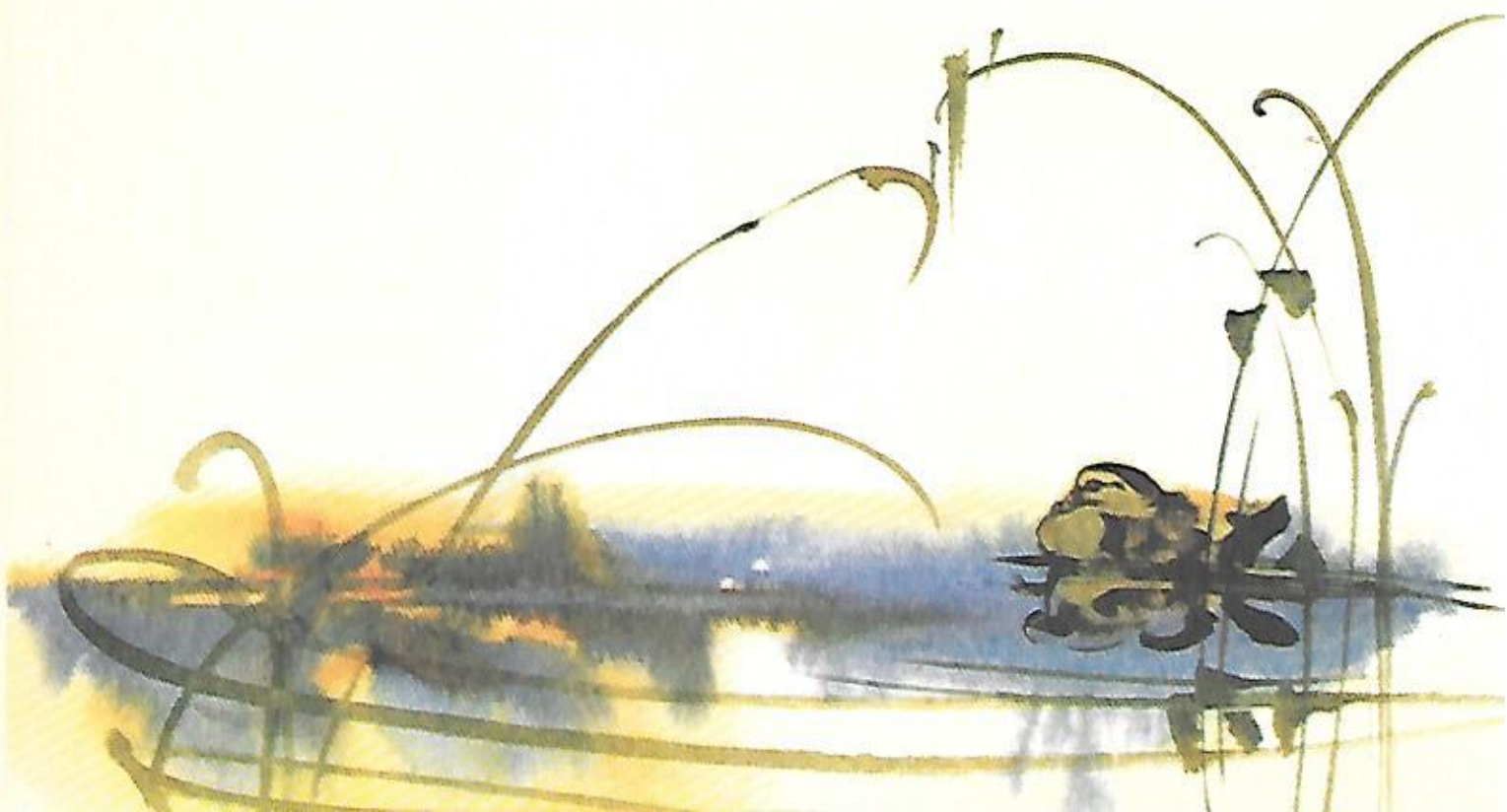
„Moje vajíčka!“

„Moje drahé kačičatká!“

Kačičke sa zdalo, že jej srdce pukne. Že pukne ako tá škru-pina v zuboch Pahltnej. Či už naozaj nikdy nevyvedie na potok krdlík kačičat?

Možno po tom všetkom by sa mnohé kačičky zriekli svojej túžby. Ale kačička Modropierko sa nevzdala. Aj teraz ju žiaľ prešiel a vybrala sa hľadať také miesto, kde by sa nedostal ani jež, ani tchor, ani kuna.

Ale kdeže nájdeš také miesto? Možno iba v rozprávkovej hore, možno ani tam nie.

Tu ešte nebývala ani jedna kačička

Kačička Modropierko si však zaumienila stoj čo stoj nájsť miesto pre hniezdo, kam by sa nedostal nijaký škodca.

Teraz sa už nepustila plávať po potoku, ani po brehu nechodila. Dala sa na krídla. Obzrie sa po okolí, len to nesmie byť ďaleko od potoka. Čože by si kačičatá počali bez vody?

Zatrepara kačička modrooceľovými letkami a vzniesla sa do povetria. Vysoko nad stromy. Nad duby i nad jelše. Nad smreký i nad jedle. A ako tak hľadá pod seba, zazrie osamelú jedľu. Vysokánsku, skoro celú suchú, zamachnatenú, len vrcholček má zelený. A práve tam, kde sa končili sucháre a začínal zelený vrchovček, pichlo čosi kačičku do očí.

Hniezdo!

Velikánske strapaté hniezdo!

Kačička Modropierko vie, komu hniezdo patrí. Tam na rozhraní suchých a živých haluzí stavajú si hniezda krahulce, nik iný. Aj pozná krahulca z tejto jedle. Všetko živé a slabšie sa muselo mať na pozore pred jeho zobáčikom a pazúrmí, taký to bol divoch. Ozajstný lesný zbojník.

Ale už dlhý čas nepočuť krahulčí škrekot.

Čože sa s Krivozobákom stalo?

Možno ho horár vystrichol, keď mu chodil na kurence, a zastrelil ho. Iste sa mu dačo také stalo, lebo aj zďaleka vidieť, že hniezdo je opustené, nieto v ňom života. Niekoľko halúzok trčí krížom-krážom, nemá ich kto uložiť na poriadok, nemá kto pričesať hniezdo.

Vychytila sa kačička Modropierko na krídla a poď rovno k suchej jedli. Letela opatrne, lebo čo keby sa zbojník Krivozobák predsa len ukázal?

Obzrela krahulčie hniezdo a nazrela doň.

Prázdne, opustené!

Pozrela pod jedľu, nieto tam čerstvých kostičiek ani peria. Už je tak, zbojník-krahulec sa pomínul, hniezdo je voľné. Nie že by sa jej dajako páčilo to velikánske hniezdo, to nie, ale je tak vysoko, že sa sem nijaký zlodej neodváža.

Pre istotu sa ešte opýtala suchej jedle: „Počuj, jedľa, býva tu ešte krahulec Krivozobák?“

A jedľa zeleným vrcholčekom zašumela: „Nebýva, už dávno nebýva.“

Kačička Modropierko sa teda nastahuje do krahulčieho hniezda, nanesie vajíčok a vysedí tam mladé.

Ako sa rozhodla, tak urobila.

Hniezdo poopravovala, vyčesala, vyriadila, vystlala perím a machom a usalašila sa v ňom. Nie, nebolo to útulné hniezdočko, takéto širokánske hniezdo nemala ešte ani jedna divá kačka. Ale bolo vysoko, v bezpečí. Vietor hojdal jedľu a jedľa hojдалa kačičku, a to sa jej páčilo. Ešte ani z jedného hniezda

nevidela toľký kus oblohy, ešte nikdy nebolo slniečko tak blízko. Vo dne slniečko, v noci mesiac a hviezdy. Ponad ňu plávali biele oblaky, vietor vyhrával na píšťalke. Bolo to príjemné, nové, neobyčajné.

A keď pozrela dolu, videla zem široko-ďaleko. Len čo sa dačo pohlo, už všetko spozorovala. Zazrela srnku Štíhlo-nôžku, keď zišla k potoku napiť sa vody. Videla, ako Ušiak vzal nohy na plecía, keď v lese čosi sprašalo. Ba zbadala aj užovku Žltoškvrnku, ako sa ticho spustila z brehu do vody a vlnisto plávala hore prúdom. Všetko mala pekne pred sebou. A to sa jej náramne páčilo.

Často ani nezbadala, ako čas uteká, iba keď zrazu sa slnko schovalo za horu. A keď bola hladná, zlietla na potok, nachytala rybiek a vrátila sa do svojho vysokého hradu.

A potom začala znášať vajíčka.

Vajíčka, z ktorých sa už naisto vyliahnú kačičatká!

Aj v povetrí lietajú zloději

S vajíčkami však bolo v krahulčom hniezde dosť veľké trápenie. Nechcelo sa im ležať vedľa seba a kačička Modropierko sa nevládala natoľko našuchoriť, aby ich všetky zakryla. Jedného dňa vajíčka prestali pribúdať a kačička už len zriedka odletela za potravou.

Raz práve odskočila hodiť si dačo do zobáka, keď kde sa vzal, tam sa vzal, priletel krdel' vrán. Taký krdlisko, až skoro slnko zakryl. Vransy krákali, škriekali ako pojašené. Zľakla sa kačička Modropierko, zľakla sa prenáramne a hladná sa náhlila do hniezda. Veď vrany sú ešte väčší zloději ako jež, tchor alebo kuna! Možno väčší ako všetci traja dohromady!

Vtáky krúžili v povetrí a škrekľavo krákali. Kačičke Modropierku sa zdalo, že krúžia práve nad jedľou a jej vajíčkami. Zadychčaná priletela do hniezda, ale ani jedno vajce nechýbalo. A vrany krúžili ďalej. A krákali, krákali. Kačička našuchorila perie a chytro, chytro poukryvala vajíčka pod seba.

Teraz už nech sa deje, čo chce.

Podaktoré vrany sa aj začali spúšťať nižšie, ale jedli s krahulčím hniezdom dali pokoj. Vyhýbali sa jej, akoby sa dačoho báli. Akoby stará jedľa mala čarovnú moc. Keď to ka-

čička Modropierko videla, trochu sa upokojila, aj hlavu vyššie zdvihla a pozorovala čiernych pirátov.

Vrany odleteli, ale kačička sa ešte neraz triasla o svoje vajíčka. Raz kaňa Kaňula bez pohybu krídel číhala blízko starej jedle na korisť, raz jastrab Ostrodriap sa ohlášal tenkým výhražným kikitáním. Za každým ki-ki-ki prebehol kačičke mráz po chrbte, lebo kaňúr aj jastrab rady vypíjajú vajcia. Neraz sa jej zdalo, že sa dravec už-už vrhá práve na suchú jedľu. Bola rozhodnutá brániť svoje kačičatká, aj keby mala prísť o život.

Ale ani vrany, ani kaňa, ani jastrab sa neodvážili zletieť na starú jedľu, kde na rozhraní suchých konárov a zeleného vršняка bolo krahulčie hniezdo.

A vietor hojdal jedľu, jedľa hojerala kačičku a tíšila jej veľký strach, akoby šepkala: Neboj sa, kačička Modropierko, tu sa ti nič nestane. Ani tebe, ani vajíčkam.

A kačička Modropierko bola už celkom presvedčená, že stará jedľa má čarovnú moc, ktorej sa boja všetky dravé vtáky.

Tak sa v strachu i v radostnom očakávaní míňali dni.

Čoraz častejšie skláňala kačička Modropierko hlavu a počúvala, či sa z vajíčok neozve tenučký hlások. Vtedy už z hniezda vôbec nezlietala, ani hlad necítila. Onedlho vyvedie kačičatká a ukáže svetu: Pozrite, aké mám krásne deťúrence!

Zobákom si povytírňala najhebkejšie perie a vystlala ním hniezdo, aby bolo mäkké a teplé. Nedbala na to, že každé šklbnutie zaboľelo, nedbala na nič, len aby sa už čím skôr z vajíčok ozval vytúžený hlások.

Šesť kačičat na vysokej jedli

A prišiel deň, keď sa ozvalo prvé pípnutie. Píp-píp-píp! Bolo ešte slabunké, nesmelé, ale kačičke Modropierku znelo ako najsladší šum lesa. Ani hlavu nedvíhala, len počúvala. Aha, to z tohto vajíčka! A už aj z tamtoho sa ozvalo!

Píp-píp-píp!

Klop-klop-klop!

Najradšej by bola sama pomohla detúrencom dostať sa čo najskôr na svetlo, ale musela byť trpezlivá.

Kačičatká si predobávali dierky, dierky boli čoraz väčšie a väčšie, až sa škrupinka rozpukla a mokré kačiča sa vykotúľalo do páperovej postieľky.

Kačička Modropierko sa išla pomínúť od radosti. Povyhadzovala prázdne škrupiny z hniezda a mokré kačičatá sušila pod krídlami. Aj slniečko jej pomáhalo.

Čoraz väčšmi sa to pod ňou mrvilo a čoraz hladnejšie pipčalo. Ešte dve vajíčka boli celé, ale aj z tých sa už ohlášali netrpezlivé hlásky.

Konečne bola celá rodina pokope.

Šesť utešených kačičat sa vyľiahlo v krahulčom hniezde. Vysoko na jedli, na rozhraní suchých konárov a zeleného vršiaka. Tam, kde sa ešte nevyľiahlo ani jedno kačiča.

Šesť kačičat v hniezde a šesť škrupín pod jedľou.

Šesť utešených kačičat — a mohlo ich byť raz toľko, keby nie pichľavého ježa, smradľavého tchora a pahltnej kuny!

Pre kačičku Modropierko nastali teraz starosti. Kačičatká boli hladné a neposedné. Teraz už nemohla sedieť v hniezde, musela im nosiť potravu. Veľa potravu! Často odletúvala k potoku a nechala hniezdo opustené. A čo strachu vtedy zažila! Kačičatá ustavične vystrkovali hlávky ponad okraj hniezda, boli zvedavé a roztopašné. Darmo im prikazovala,

nechoďte na kraj, nevykláňajte sa, nešantite, kým som preč!
Ako keby hrach na stenu hádzal!

Ešte niektoré vylezie na kraj, druhé do neho drcne — a bude po kačičati! A čo ak sa práve teraz nadabí dáky kaňúr a uchmatne kačiča?

Vždy sa vracala od potoka s obavou, či sa dačo zlé neprihodilo. A čoraz častejšie myslela na to, že ak si na vysokej jedli uchránila vajíčka, o to väčšie trápenie bude mať teraz s kačičatami. Tie by už najradšej plávali po potoku, ale ako ich dostať z tolkej výšavy?

Naozaj, ako ich odtiaľ dostať?

Neobyčajné putovanie kačičiek

A veru, kačička-mamička sa o deň, o dva musela rozhodnúť. Ináč sa nedá, musí kačičatá poznášať v zobáku. Vráti sa s nimi do starého hniezda na strapatej vrbe. Tam budú blízko vody a ani chytiť sa tak ľahko nedajú. A ak odtiaľ daktoré vypadne, čľupne rovno do vody.

A tak sa kačička rozhodla. Bolo jej ľúto za jedľou, kde videla toľký kus modrej oblohy, zem, slnko, mesiac i hviezdy, ale darmo je, kačičatá patria na vodu!

Opatrne chytila prvé kačiča za nožičku a vzlietla. Kačiča pišťalo celé vydesené. Ale o chvíľu už sedelo v hniezde na vrbe. Pišťať však neprestalo, lebo samému mu bolo smutno. No keď mamka onedlho doniesla druhé mláďa, už mu nebolo smutno, už ani nepíplo.

Tak presťahovala kačička Modropierko celú rodinu. Ba predsa nie celú, lebo keď letela posledný raz, kačiča v zobáku sa mykalo ani živé striebro. Toľko sa hádzalo, toľko mykalo, až sa vyšmyklo — a čľup! Na šťastie boli už nad potokom, nuž sa iba okúpalo. A voda sa mu tak zapáčila, že začalo pipčať na ostatné kačičatá: „Podťe sem, podťe sem! Podťe si zaplávať, tu je tak dobréeé!“

A kačičatá zo strapatej vrby hybaj za ním.

Ešte nikdy neokúsili takú dobrotu!

Kačička ich nechala, nech si do vôle poplávajú, len nech nevychádzajú na breh, kým sa nevráti. A sama odletela ešte raz na starú jedľu, do hniezda na rozhraní suchých konárov a zeleného vršiaka. Tu, kde vysedela kačičatá, kde sa jej splnila veľká túžba.

„Ďakujem ti, jedľa,“ lúčila sa kačička Modropierko so starým stromom. „Ďakujem ti, že si mi chránila vajíčka. Pred vranami, pred kaňami, aj pred jastrabmi, pred všetkými zlodejmi.“

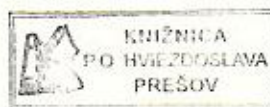
Vietor zadul silnejšie a rozhojdal starú jedľu. Jedľa naposledy pohojdala kačičku Modropierko.

„Keď sa na jar vrátim z južných krajov a začnem znášať vajíčka, zasa prídem k tebe, jedľa.“

A jedľa ju len hojdá, hojdá, akoby prikyvovala: Príď, príď, kačička Modropierko.

Potom kačička roztiahla krídla a spustila sa za detúrencami. A ani trocha netušila, že pred čiernymi vranami, nehybnými kaňami a bystrookými jastrabmi ju neochránila stará jedľa, lež — krahulčie hniezdo. Sedela tam, kde sedával mocný vták, a všetky vtáky sa jej báli.

Netušila to, lebo predsa len bola iba kačička.

Obsah

Srnka s červenými hviezdčkami 7

Kukučia rozprávka 41

Ako vretenica Kľukatá o chvost prišla 83

Rozprávka o divej kačičke 131

ROZPRÁVKY

Z LESA *Rudo Moric*

ILUSTROVAL MIRKO HANÁK

Grafická úprava Mária Štepková

Vydali Mladé letá,
slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, n. p., Bratislava,
ako svoju 2894. publikáciu

V roku 1971, pre čitateľov od 7 rokov. Vydanie prvé

Zodpovedná redaktorka dr. Hana Ferková

Výtvarný redaktor Ladislav Nesselman

AH 11,89 (text 4,10, ilustr. 7,79). VH 12,05

Náklad 15 000 výtlačkov

Vytlačili Tlačiarne SNP, n. p., Martin. SÚKK 129/I-1970

66-099-71 14/4.5 303-22-8.8.5 Cena viaz. 30 Kčs

